COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

JAARVERSLAG 2014

Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
F 035 7737799
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl

Kerncijfers Commissariaat voor de Media 2014

Toezicht op maat, voor effectief toezicht

Hier treft u in het kort een beeld van het toezicht van het Commissariaat. Naast een aantal financiële indicatoren (die betrekking hebben op de werkorganisatie) komt hier het aantal onder toezicht staande instellingen en de toezichtmaatregelen aan bod.

Onderwerp (Bedragen x (€ 1.000))	**2014**	**2013**	**2012**
Netto lasten*	6.734	6.121	7.345
Netto baten*	6.776	6.446	6.160
Aandeel toezichtkosten, absoluut als percentage van netto baten	1.706 25%	1.547 24%	1.352 22%
Aantal onder toezicht staande instellingen (op grond Mediawet)**	750	771	770

* Netto wil zeggen: zonder incidentele of bijzondere lasten dan wel baten.

** Is berekend door op te tellen: alle landelijke, regionale en lokale publieke omroepen, commerciële omroepdiensten en geregistreerde commerciële mediadiensten op aanvraag.

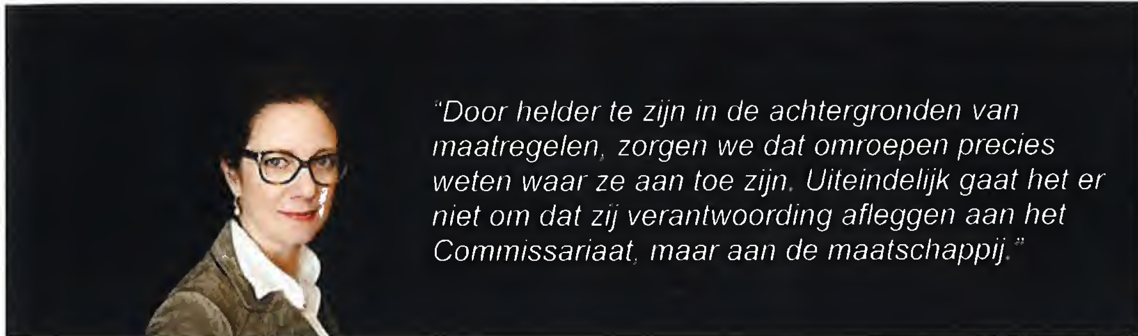
Overzicht toezichtmaatregelen

Mediawet	**2014**	**2013**	**2012**
Opgelegde boetes	2	2	1
Opgelegde lasten onder dwangsom	4		
Ingetrokken toestemmingen	1		
Opgelegde aanwijzingen	1		
Totaal aantal formele toezichtmaatregelen Mediawet	8	2	1

Wet vaste boekenprijs	**2014**	**2013**	**2012**
Opgelegde boetes	5	9	16
Totaal aantal formele toezichtmaatregelen Wet vaste boekenprijs	5	9	16

1. Interview met het college

1.1 Madeleine de Cock Buning

Waarom is er een Commissariaat voor de Media?

"Omdat de samenleving – terecht – op het gebied van media heel veel verwacht. Informatievrijheid is essentieel. Het is een basisprincipe van onze democratie: bij verkiezingen wordt de keuze voor partij A of B voor een belangrijk deel bepaald door informatie die via de media tot ons komt. Een dergelijk systeem functioneert alleen als media en journalisten volledig onafhankelijk kunnen opereren, dus los van politiek en commercie. Dit lijkt vanzelfsprekend, maar de informatiebehoefte en het medialandschap zijn volop in beweging en dat betekent dat we hierop met regelmaat een 'reality-check' moeten blijven doen. En bovendien; zo vanzelfsprekend is vrijheid van meningsuiting helaas niet. Denk alleen maar aan de afschuwelijke gebeurtenissen bij Charlie Hebdo. Wat we hier in Nederland – maar ook in de rest van Europa – bovendien willen is dat televisie, radio en internet op allerlei manieren een zo breed mogelijk venster op de wereld bieden. En we willen tegelijk dat onze kinderen veilig even alleen kunnen kijken en ook dat de publieke omroep ons belastinggeld alleen besteedt aan waarvoor het bedoeld is. Daarvoor is er het Commissariaat voor de Media: om toezicht te houden op wat mag en te faciliteren wat kan."

En lukt dat?

"Jazeker. De manier waarop wij dit doen, werd afgelopen jaar heel mooi omschreven tijdens ons jubileumcongres: het Commissariaat bestond 25 jaar. We vierden niet alleen dat 25-jarig bestaan maar keken ook vooruit naar de toekomst. Prins Constantijn, in zijn functie als kabinetschef van toenmalig Eurocommissaris Neelie Kroes, zei bijvoorbeeld dat het Commissariaat een deskundige, onafhankelijke en efficiënte toezichthouder is.

Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Sander Dekker vergeleek ons met een eerlijke scheidsrechter, die ruimte biedt aan creatie en innovatie, kansen creëert en kijkers beschermt. Dat was goed om te horen, want dat is precies wat en hoe we willen zijn."

Hoe doet het Commissariaat dat: toezicht houden?

"Dat doen we op maat: als het nodig is en precies zoveel als nodig is. Ons toezicht strekt zich uit over alle publieke landelijke, regionale en lokale media-instellingen, alle commerciële media-instellingen en de audiovisuele media-diensten op aanvraag. Het gaat om ongeveer 750 media-instellingen en – diensten, die alleen al aan televisie en radio ongeveer 7 miljoen uren per jaar uitzenden. Daarbovenop komt nog een min of meer onbegrensd aantal commerciële media-diensten op aanvraag. We gaan daarom heel risicogericht en efficiënt te werk. Dat doen we enerzijds door voor ons zelf de risico's bij specifieke media-instellingen in beeld te brengen, onder andere aan de hand van het aantal klachten, de effectiviteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, het functioneren van de

Raden van Toezicht, de aanwezigheid van in de organisatie gezaghebbende (compliance) juristen, de eerdere overtredingen etc. Anderzijds kijken we naar trends in het mediaveld en technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. De ontwikkelingen in de media gaan zo snel, dat het belangrijk is om mee te bewegen en vooral goed te blijven communiceren. Toezicht op maat noemen we dat. Dat is ook de meest effectieve manier van toezicht. Het betekent ook dat we de verantwoordelijkheid leggen, waar hij hoort. Via voorlichting, bijeenkomsten en veel gesprekken zorgen we ervoor dat alle betrokkenen de regels kennen en uitvoeren. Voorkomen is tenslotte beter dan genezen. Maar ingrijpen doen we natuurlijk wel. Als dat noodzakelijk is, als er toch regels worden overtreden. Maar ook dat doen we "op maat". We hebben verschillende instrumenten in onze toezichtstoolkit en we gebruiken steeds de meest geschikte. Ook daarover zijn we heel transparant: wij weten wat er speelt, media-instellingen weten waar ze aan toe zijn. Zo zorgen we samen voor een eerlijk, gelijk speelveld voor alle partijen."

Een gelijk speelveld?

"Het bewaken van het gelijke speelveld is een belangrijke opdracht van het Commissariaat. We zijn er niet alleen voor de kijkers maar ook voor de mensen die in de sector werken. Voor hen – de aanbieders, de producenten, de medewerkers – is het belangrijk dat we zorgen dat ze op die oneindig groter groeiende audiovisuele markt gelijke kansen en gelijke mogelijkheden hebben. Daar profiteren ook de kijkers van. Binnen en buiten Hilversum, binnen en buiten Nederland. Zo letten we er op dat een Nederlands mediabedrijf dezelfde kansen heeft als een buitenlandse aanbieder, en dat het aanbod divers blijft."

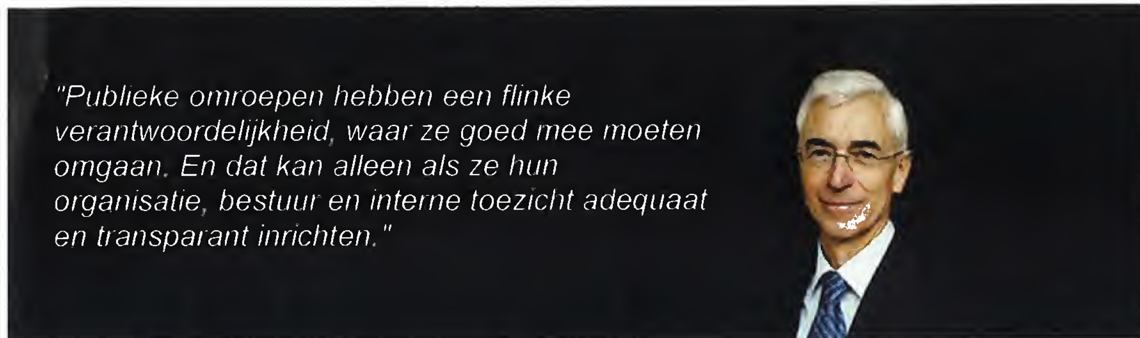
Moeten we daarbij samenwerken met andere Europese landen?

"Absoluut! In Europees verband overleggen we veel en vaak met de mediatoezichthouders uit andere landen. Dat is een divers gezelschap; de verschillen in overheidsinvloed op de media zijn aanzienlijk. In Nederland zien we de media als waakhond van de democratie en kan het Commissariaat als toezichthouder volledig onafhankelijk opereren, maar in sommige andere EU-landen gaat het er anders aan toe. Daar is de controle op televisie en radio veel groter voor politieke doeleinden. Het is heel interessant om al die verschillende aanpakken en instituten op één lijn te brengen op weg naar Europees onafhankelijk toezicht op de media. Om dat te bevorderen heeft Neelie Kroes begin 2014 de ERGA in het leven geroepen, de European Regulators Group for Audiovisual Media Services. Via de ERGA hebben toezichthouders een rol in de totstandkoming van regelgeving in Europa. Regelgeving over onafhankelijkheid van toezicht, over bescherming van minderjarigen, over een gelijk speelveld voor aanbieders. Het Commissariaat speelt een actieve rol bij deze Europese organisatie; bij de oprichting heb ik de eer gekozen te zijn tot vicevoorzitter en in 2016 word ik namens het Commissariaat voorzitter van de ERGA. Dat loopt toevallig gelijk met het Nederlandse voorzitterschap van de EU. Ik zal er hard aan trekken om te zorgen dat ons Commissariaat niet alleen een voorbeeld is, maar een voorbeeld dat doet volgen. Zo creëren we samen een veilig, pluriform, en onafhankelijk media-aanbod in Europa!"

Wat is de rode draad in het toezicht van het Commissariaat?

"Voor 2015 zetten we stevig in op onafhankelijkheid en transparantie. Zelf zijn we open in de manier waarop we ons toezicht inrichten, we verlangen van publieke omroepen dat zij ook transparant zijn in hun manier van werken. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop we werk hebben gemaakt van de deal tussen FOX en de NOS over de voetbalrechten. Voor de buitenwereld speelde dat voor een groot deel in 2015, maar het voorbereidend onderzoek is voor een groot deel in 2014 verricht. In die zaak hebben we aanpassing van de afspraken geëist, want een gelijk speelveld betekent ook dat we de commerciële sector beschermen tegen oneerlijke concurrentie van publieke omroepen. Andersom zijn we even streng: als een commerciële omroep te veel reclame uitzendt rondom kinderprogramma's, dan treden we ook op. En stevig, omdat in zo'n geval ook het belang van bescherming van minderjarigen meespeelt. Door steeds helder te zijn in de achtergronden van bepaalde maatregelen, zorgen we dat zenders en omroepen precies weten waar ze aan toe zijn. Uiteindelijk gaat het er niet om dat zij verantwoording afleggen aan het Commissariaat, maar aan de maatschappij."

1.2 Jan Buné

Wat was voor u een belangrijk onderwerp voor het Commissariaat in 2014?

"2014 was het jaar waarin de fusieomroepen AVROTROS, KRO-NCRV en BNN-VARA daadwerkelijk in de nieuwe opzet aan de slag gingen. We hebben er als Commissariaat nauw op toegezien dat zij, en ook de andere landelijke publieke omroepen, in het kader van de erkenningsaanvragen, een adequate opzet van de interne organisatie hebben ontwikkeld en die hebben onderbouwd door een gedegen beschrijving van de governance en interne beheersing van de omroeporganisatie op te stellen. Mede door het verschil in omvang en ontwikkeling van de beschrijvingen van de interne organisatie hebben wij bij enkele omroepen aangedrongen op versterking van de opzet en beschrijving van de interne controle procedures. Pas daarna konden wij op dit punt een positief erkenningsadvies aan Staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verstrekken.

Verder hebben wij als Commissariaat veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de financiële verantwoording door en de interne governance bij de omroepen, in het bijzonder daar waar het gaat om rechtmatigheid en marktconformiteit bij neveninkomsten en de samenwerking met andere organisaties, binnen en buiten de mediasector.

Voor publieke omroepen geldt dat hun continuïteit in belangrijke mate wordt bepaald door het vertrouwen van en de financiering door de samenleving. Voor het Commissariaat is dit uiteraard een extra reden om de publieke omroepen aan te spreken op de wijze waarop ze intern zijn georganiseerd. De publieke dimensie wordt steeds belangrijker en daarmee ook de normen en waarden van de interne cultuur van de omroepen."

Hoe houdt het Commissariaat daar toezicht op?

"Door te zorgen dat we de organisaties waarop we toezicht houden goed kennen. Door regelmatig met het bestuur en de interne toezichthouders te praten, informatie uit te wisselen, maar zeker ook door als Commissariaat het goede voorbeeld te geven, en dus zelf ook open en transparant te werken. Zeker omdat de publieke omroepen in belangrijke mate worden betaald uit publieke middelen is transparantie erg belangrijk."

Waar let u dan vooral op?

"Voldoen de interne 'checks and balances' in de interne governance en de aansturing van de organisatie? En zijn bestuur en intern toezicht goed gescheiden? En natuurlijk: hoe besteden de omroepen hun geld? Zijn hun uitgaven rechtmatig? Zijn ze in de periodieke verslaggeving transparant over die uitgaven? Daarom hameren we voortdurend op de kwaliteit van de financiële verslaggeving. Die moet boven elke twijfel verheven zijn, want het gaat hier om de besteding van belastinggeld.

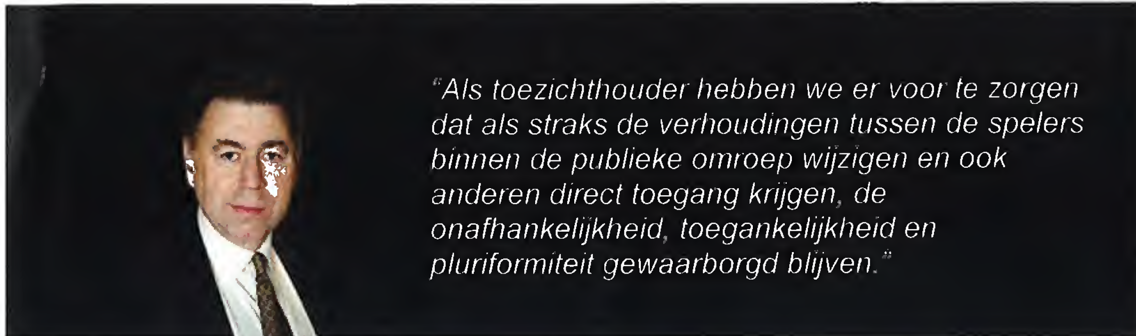
In het kader van ons toezicht op de interne governance van de omroepen hebben we in mei 2014 een governance congres georganiseerd in nauwe samenwerking met de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO) . Daar waren de raden van toezicht en de bestuurders van de landelijke omroepen aanwezig. In het najaar hebben we ze ook allemaal separaat gesproken. Zo hebben we samen een belangrijke stap gezet richting een betere aansluiting tussen het interne en het externe toezicht.

In 2015 actualiseren we de richtlijn Governance en Interne Beheersing, waarmee we de kwaliteit van de interne governance nog verder willen verbeteren. Wat we daarnaast zouden toejuichen is als de omroepen samen een platform voor interne toezichthouders zouden opzetten, gericht op het delen van kennis en ervaring bij vraagstukken op het vlak van governance, risk en compliance. De sector heeft ons inziens baat bij een actief platform van interne toezichthouders, zeker nu de toekomst van het bestel eerder complexer dan eenvoudiger wordt."

Waarom is good governance zo belangrijk?

"Omdat publieke omroepen weliswaar private organisaties zijn – verenigingen of stichtingen – maar een groot publiek, maatschappelijk belang, hebben en vooral worden gefinancierd vanuit de publieke middelen. Ze zijn er niet alleen voor hun leden, maar ook voor de bijna zeventien miljoen kijkers. Zeker publieke omroepen hebben een belangrijke wettelijke taak en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ze moeten informeren en verbinden; onafhankelijk, consequent en consistent. Ze moeten programma's maken die informeren, bijdragen aan educatie of raken aan onze culturele identiteit. Dat geeft publieke omroepen bijzondere rechten – bijvoorbeeld dat ze geen aanbestedingsplicht hebben bij de inkoop van programma's – maar zeker ook bijzondere plichten: zij moeten bijvoorbeeld extra alert zijn op ongewenste commerciële beïnvloeding. Dat is een flinke verantwoordelijkheid, waar ze goed mee moeten omgaan. En dat kan alleen als ze hun organisatie en het interne toezicht adequaat en transparant inrichten."

1.3 Eric Eljon

Is er in 2014 veel veranderd in het Nederlandse medialandschap?

"Zeker, het is nu eenmaal een sector die steeds in beweging is. Belangrijke veranderingen waren de fusies tussen AVRO en TROS, VARA en BNN, NCRV en KRO. Daarnaast liep begin 2014 de erkenningsprocedure voor de landelijke publieke omroepen, in samenhang met de ledentellingen.

En er staan ons nog enorme veranderingen te wachten. Voor een deel is dat het gevolg van de wijze waarop het mediagebruik zich ontwikkelt, door digitalisering, convergentie en internationalisering. Of, om het wat eenvoudiger te zeggen: mijn kinderen kijken nog maar zelden televisie zoals we dat altijd gewend waren. Ze zoeken de programma's die ze willen zien gewoon op internet, of die nu op binnen- of buitenlandse sites te vinden zijn, en ze kijken ernaar op een door hen zelf gekozen moment."

Hoe bereidt het Commissariaat zich voor op de veranderingen in het omroepbestel?

"De veranderingen die staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil doorvoeren, hebben ook grote gevolgen voor het toezicht op de media. Het begint ermee dat we precies begrijpen welke gevolgen de stelselwijziging in de praktijk zal hebben. Daarom hebben we veel gesprekken gevoerd met veel omroepinstellingen en daar gaan we de komende tijd ook zeker mee door.

Voorop staat dat de politiek bepaalt HOE het omroepbestel wordt ingericht en dat die keuzes niet aan ons zijn. Maar als toezichthouder hebben we er wel voor te zorgen dat ook straks, als de verhoudingen tussen de verschillende spelers binnen de publieke omroep wijzigen en als ook anderen direct toegang krijgen, de onafhankelijkheid, toegankelijkheid en pluriformiteit gewaarborgd blijven."

Is dat volgens u de belangrijkste taak van het Commissariaat?

"Dat is zeker een belangrijke taak. Maar er is natuurlijk meer, zoals het belang van een gelijk speelveld en de noodzaak van transparantie. Ik voeg daar nog graag de bescherming van minderjarigen aan toe. Dat is voor ons een belangrijke kernwaarde. Het Nederlandse systeem van gedeelde verantwoordelijk en toezicht op afstand werkt goed. Onze Kijkwijzer wordt Europees zelfs gezien als een 'best practice', een aanpak die ook in andere landen goed zou kunnen werken. Al blijven er natuurlijk verschillen: in Engeland heeft men bijvoorbeeld meer moeite met bloot dan met geweld, in Nederland is dat net andersom.

Over het doel is iedereen het eens: we willen niet dat kinderen op YouTube 'angorakonijn' intikken en dan worden geconfronteerd met een vreselijk filmpje over de martelpraktijken in fokkerijen. Uploaders zouden zelf op YouTube kunnen aangeven wat de impact van hun filmpje is, maar dat kan natuurlijk alleen als de hele sector meewerkt. En dat is niet ondenkbaar, omdat media-instellingen er alle belang bij hebben dat ze aansluiting zoeken bij de normen van de gebruiker. We zien bijvoorbeeld dat een partij als Netflix er zelf voor kiest zich te houden aan onze maatschappelijke standaard."

Heeft het Commissariaat in 2014 nog nieuwe taken gekregen?

"Een voorbeeld daarvan is de bekostiging van de regionale omroepen. Die loopt nu via het Commissariaat. Zeker met alle komende veranderingen bij de regionale omroepen is het belangrijk dat we ons verdiepen in wat er op regionaal niveau allemaal speelt. Want ook bij het toezicht op de regionale omroepen gaat het om de rechtmatige besteding van publiek geld.

Daarnaast doen we nu jaarlijks onderzoek naar de consumententevredenheid over de samenstelling van de televisiepakketten van kabel- en telecommaatschappijen. De programmaraden zijn immers afgeschaft; de distributeurs bepalen nu welke zenders er in hun basispakket zitten. Wij controleren of die pakketten wel divers genoeg zijn. Dat doen we als onderdeel van onze jaarlijkse Mediamonitor. Voor het Commissariaat is het vanuit het oogpunt van pluriformiteit van belang dat een breed zenderaanbod gewaarborgd is. Zodat de kijker altijd een ruime keuze heeft aan informatieve, educatieve, culturele en amuserende programma's. Nu van de distributeurs wordt verwacht dat ze daar zelf de verantwoordelijkheid voor nemen, is het natuurlijk wel belangrijk dat wordt bewaakt dat dit in de praktijk goed uitpakt. Aan ons deze belangrijke taak.

Uit het onderzoek van afgelopen jaar bleek overigens dat de Nederlandse bevolking behoorlijk tevreden is over de pakketten: het tv-abonnement krijgt gemiddeld een 7,5."

2. 2014 op hoofdlijnen

2.1 Madeleine de Cock Buning verkozen tot vicevoorzitter ERGA

In maart 2014 kwam ERGA, een nieuw Europees samenwerkingsverband van mediatoezichthouders voor het eerst bijeen. ERGA is opgericht om de Europese Commissie te helpen met het vormgeven en toepassen van Europese mediaregelgeving. Ook is ERGA een uniek platform om kennis en kunde uit te wisselen; zo kunnen media-autoriteiten snel inspelen op internationale ontwikkelingen. Bijvoorbeeld rond gelijk speelveld en de bescherming van minderjarigen. Tijdens deze eerste bijeenkomst kozen de leden van ERGA CvdM-Collegevoorzitter Madeleine de Cock Buning tot vicevoorzitter.

Lees meer over ERGA

2.2 Prioriteiten voor toezicht op Vaste boekenprijs bepaald

Na uitvoerig overleg met de boekenbranche, heeft het Commissariaat bepaald wat in 2014 de prioriteiten zijn bij het toezicht op de naleving van de vaste boekenprijs.

Lees meer over de prioriteiten voor het toezicht op de vaste boekenprijs

2.3 Jubileumcongres Commissariaat 25 jaar

"Met de komst van commerciële zenders, internet en digitale televisie, video on demand en apps voltrok zich de afgelopen 25 jaar een explosie van het aanbod van audiovisuele content. (...) Deskundig, efficiënt en onafhankelijk toezicht is essentieel. Op dat vlak staat Nederland na 25 jaar Commissariaat voor de Media vooraan. Hiervoor mijn oprechte felicitaties." dat waren de woorden van prins Constantijn tijden de viering van het 25-jarig jubileum van het Commissariaat voor de Media. Staatssecretaris Sander Dekker prees de "compacte, liberale, typisch Nederlandse manier van handhaven" van het Commissariaat.

En de aanwezigen aten een taartje en hieven het glas op een mooi verleden en een spannende toekomst. Kortom, het was een feestelijke dag.

Lees meer: verslag van de dag, video-impressie en speeches van Madeleine de Cock Buning en Sander Dekker.

2.4 Ledenaantallen bekend gemaakt en over erkenningsaanvragen geadviseerd

Op 1 april 2014 moest iedere omroepvereniging voldoende leden hebben om na 2015 te (blijven) uitzenden. Op 1 juli maakte het Commissariaat de cijfers bekend: niemand viel buiten de boot. AVROTROS, BNN, EO, MAX, VARA, NCRV, KRO en VPRO kwamen allemaal ruim boven de drempel van 150 duizend leden uit, en de aspiranten HUMAN, PowNed en WNL hadden meer dan de vereiste 50 duizend leden. Samen hadden de verenigingen ruim 3,5 miljoen leden, ongeveer net zoveel als bij de laatste telling in 2009. Op deze datum heeft het Commissariaat staatssecretaris Dekker ook geadviseerd over de erkenningsaanvragen. Alle negen aanvragen kregen een positief advies.

Meer over de ledentelling

Meer over de erkenningsadviezen

2.5 Conferentie Raden van Toezicht over goed bestuur en toezicht

Het Commissariaat wil niet de dienstkloppende, bonnenschrijvende politieagent van medialand zijn, maar kiest voor 'toezicht op maat'. Dat betekent dat de omroepen ook hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen voor een goede uitvoering van de Mediawet. Daarom is het belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven. De bijeenkomst met de raden van toezicht en de bestuurders van de publieke omroepen op 21 mei op Landgoed Zonnestraal in Hilversum was daarin een belangrijk moment. Het Commissariaat en de omroepen spraken daar over 'Goed Bestuur en Toezicht'. Tijdens deze dag bleek opnieuw dat het interne toezicht van de omroepen en het toezicht van het Commissariaat elkaar kunnen versterken.

Meer over Governance

2.6 Uitspraak Raad van State Sprookjesboomfeest

Reclame hoort thuis in de reclameblokken, niet in een televisieprogramma van de publieke omroep, en zeker niet in een programma voor kinderen. Daarom legde het Commissariaat de TROS in 2011 een boete op voor het uitzenden van het kinderprogramma Sprookjesboomfeest. Dit programma bevatte reclame-uitingen voor de Efteling. De TROS ging in beroep, maar op 9 juli 2014 gaf de Raad van State het Commissariaat grotendeels gelijk: de boetes waren terecht, maar werden gematigd.

Meer over de uitspraak inzake Sprookjesboomfeest

2.7 Prijs programmagegevens vastgesteld

Het kost geld om de programmagegevens van de landelijke publieke omroep te publiceren. Het Commissariaat onderzoekt regelmatig wat die prijs moet en kan zijn. In 2014 kwam het hiervoor ingeschakelde externe adviesbureau tot de conclusie dat de prijs naar beneden kon: van € 0,0195 naar **€ 0,013 voor elke verkochte** programmagids. Ook de prijs voor elektronische programmagidsen en online media werd verlaagd.

Meer over de waardebepaling van de programmagegevens

2.8 Mediamonitor gepubliceerd

Het Commissariaat volgt al dertien jaar de ontwikkelingen in het Nederlandse medialandschap op de voet en doet daarvan verslag in de Mediamonitor. In de Mediamonitor 2014 besteedde het Commissariaat speciale aandacht aan de tevredenheid van kijkers over de samenstelling van zenderpakketten. De score was redelijk hoog: de pakketten kregen van de kijkers een 7,5.

Meer over de Mediamonitor

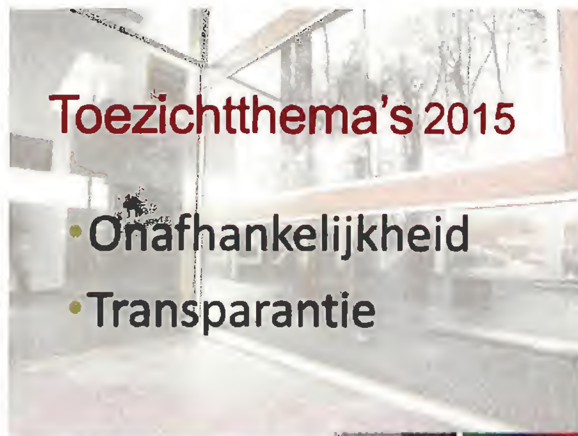
2.9 Toetreding tot Markttoezichthoudersberaad

Het Commissariaat is in november 2014 lid geworden van het Markttoezichthoudersberaad (MTB), een samenwerkingsverband van markttoezichthouders. De andere leden zijn de Autoriteit Consument & Markt (ACM), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), De Nederlandse Bank (DNB), de Kansspelautoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Het MTB bundelt de krachten van de toezichthouders op gezamenlijke thema's en vraagstukken. Want hoewel iedere toezichthouder een eigen specifieke taak vervult, hebben de deelnemers regelmatig met elkaar te maken. Ook zijn de vraagstukken en ontwikkelingen van het toezicht vaak vergelijkbaar. samenwerking leidt tot effectiever en efficiënter toezicht, en kan de toezichtlasten beperken.

Meer over de toetreding tot het Markttoezichthoudersberaad

2.10 Publicatie Handhavingsbrief 2015

In de handhavingsbrief geeft het Commissariaat een toelichting op de meest actuele ontwikkelingen in het medialandschap, schetst hij zijn rol en verantwoordelijkheid, en benoemt hij zijn toezichtthema's voor 2015: onafhankelijkheid en transparantie. Het Commissariaat signaleert dat deze, mede als gevolg van toenemende concentraties op de mediamarkten, steeds meer onder druk komen te staan. Het Commissariaat ziet er in 2015 daarom nadrukkelijk op toe dat de scheiding tussen commercie en redactie gewaarborgd blijft. Naast onafhankelijkheid is transparantie een toezichtthema. Een transparante verantwoording door publieke omroepen ziet het Commissariaat als essentiële voorwaarde voor het toezicht op de naleving van de Mediawet en de besteding van publiek geld.

Meer over de handhavingsbrief 2015

2.11 Werkwijze communicatie vastgesteld

STAATSCOURANT

17 december 2014

Werkwijze Communicatie Commissariaat voor de Media

§ 1 Algemene uitgangspunten

Als onafhankelijk toezichthouder wil het Commissariaat voor de Media zo transparant mogelijk zijn over zijn taakuitoefening, natuurlijk binnen de mogelijkheden en beperkingen van de wet. Daarom heeft het Commissariaat een Werkwijze Communicatie opgesteld, die de Staatscourant op 18 december publiceerde. Deze Werkwijze laat zien hoe – met welke middelen – het Commissariaat communiceert over zijn toezicht- en adviespraktijk.

Meer over de werkwijze communicatie

3. Speciale aandacht voor

3.1 Toezicht op maat

Het mediaspeelveld verandert snel. Onder andere door bezuinigingen op de publieke omroep, teruglopende reclame-inkomsten, de komst van HBO, Netflix en Fox, steeds verdergaande digitalisering en samenvloeiing van verschillende vormen van media-aanbod. Deze ontwikkelingen dwingen het Commissariaat goed na te denken over de manier waarop wij het toezicht willen inrichten. We gaan voor maximale effectiviteit. We willen geen politieagent zijn die bij elk stoplicht staat te controleren, geen te strenge scheidsrechter die bij iedere tackel de wedstrijd stillegt. Wat we willen zijn is liberaal en flexibel, met oog voor innovatie en creativiteit, met ruimte voor dialoog en eigen verantwoordelijkheid. Onafhankelijk en met kennis van zaken. Natuurlijk binnen de regels en normen van de Mediawet.

Binnen dat kader kiest het Commissariaat voor 'toezicht op maat': we kiezen per zaak, per geval, per aanbieder, de meest geschikte manier om de regels te handhaven.
Dat kan variëren van een indringend gesprek, een boete of — als uiterste middel — intrekking van zendtijd of een vergunning, onder het adagium: zacht als het kan, hard als het moet. Zo doet het Commissariaat recht aan de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen en maakt hij zijn toezicht zo effectief mogelijk.

3.2 Gelijk speelveld

De mogelijkheden van audiovisuele media lijken onbeperkt: er zijn steeds meer technieken en aanbieders die samen zorgen voor een schier oneindige stroom informatie, programma's en ander aanbod. Voor die aanbieders, voor de mensen die in de sector werken, is het belangrijk dat we een 'gelijk speelveld' creëren: gelijke kansen en gelijke mogelijkheden voor aanbieders binnen en buiten Hilversum, binnen en buiten Nederland. Zo kunnen we een breed en divers aanbod ondersteunen.

Het Commissariaat richt zijn toezicht dan ook op het zoveel mogelijk waarborgen van een gelijk speelveld voor met elkaar vergelijkbare spelers. Ook als er voor vergelijkbare spelers verschillende regels gelden, is dat onze insteek. Het Commissariaat vraagt contracten op, gaat afspraken na en onderzoekt of er sprake is van constructies die derde partijen financieel voordeel opleveren. Zo kunnen vergelijkbare aanbieders werken en concurreren in een zo gelijk mogelijk speelveld. Zo voorkomen we dat er door oneerlijke concurrentie spelers van het veld verdwijnen. Dat is immers slecht voor de diversiteit van ons aanbod.

4. Thema's

4.1 Onafhankelijkheid media-aanbod

Kijkers en luisteraars moeten kunnen rekenen op onafhankelijke berichtgeving, op informatie die niet is gekleurd door politieke of commerciële belangen: door banken die willen dat je bij hen spaart, door partijen die willen dat je op hen stemt, door organisaties die willen dat je in hen gelooft. Niet voor niets is onafhankelijke informatie één van de pijlers onder onze democratie. Als toezichthouder op de audiovisuele media ziet het Commissariaat erop toe dat er een duidelijke scheiding bestaat tussen commercie en politiek enerzijds en redactie anderzijds.

Het Commissariaat gebruikt verschillende middelen om de onafhankelijkheid van het media-aanbod te bewaken. Bijvoorbeeld via de toewijzing van vergunningen: wie krijgt wanneer, waarover of waarvoor zendtijd? Ook kijken we hoe de aanbieders omgaan met sponsoring en houden we goed in de gaten hoe en bij wie de publieke omroep geld werft en waaraan ze dat vervolgens uitgeeft.

4.2 Toegankelijkheid media-aanbod

Omroepen spelen een niet meer weg te denken rol in de publieke informatievoorziening en het publieke debat. Door nieuwsuitzendingen en politieke debatten, door registraties van concerten en sportevenementen, door schooltelevisie en actualiteitenprogramma's. En natuurlijk – als dat nodig is – als rampenzender. Daarom is het van groot belang dat iedereen die dat wil, van Winschoten tot Weert, van Haaksbergen tot Haarlem, de publieke zenders kan ontvangen. Landelijk, lokaal en regionaal. En daarnaast ruime keuze heeft uit commerciële zenders.

Net als de meeste Europese landen, stelt de Nederlandse overheid regels voor de distributie van omroepen: de doorgifteplicht. Deze doorgifteplicht verzekert dat mensen in het hele land, via de standaardpakketten van aanbieders, een pakket van tenminste dertig zenders, waaronder in ieder geval de belangrijkste publieke zenders, kunnen ontvangen. Het Commissariaat handhaaft deze regels.

Ook controleert het Commissariaat of de evenementen op de zogenaamde evenementenlijst, de lijst met belangrijkste evenementen in Nederland (denk hierbij aan sportevenementen als het WK en culturele evenementen als het Songfestival of Pinkpop) op een open kanaal te zien zijn.

4.3 Pluriformiteit media-aanbod

Bij een pluriforme samenleving hoort een pluriform media-aanbod: met een open oor en oog voor allerlei (doel)groepen, allerlei meningen, allerlei verhalen. Lerend én informerend, onafhankelijk én verbindend. Zo creëren we de voorwaarden voor een media-aanbod dat de vrije meningsvorming en meningsuiting ondersteunt. Zo bewaken we dat iedereen iets van zijn of haar gading kan vinden, op de televisie of in de boekhandel. Of je nou van zoekende boeren houdt of van bakken, van kunst of van kitsch, van Vergilius of van Verhoef.

Het Commissariaat volgt al dertien jaar de ontwikkelingen in het medialandschap op de voet en doet daarvan verslag in de Mediamonitor. Zo kunnen we risico's voor de pluriformiteit en onafhankelijk van de media tijdig signaleren.

Ook hanteren we in Nederland een vaste boekenprijs. Dat doen we om een breed en divers aanbod van Nederlands- en Friestalige boeken en bladmuziekuitgaven te waarborgen. Het Commissariaat houdt toezicht op de naleving van deze wet.

4.4 Rechtmatige besteding van publiek geld

Onze publieke media-instellingen worden betaald met publiek geld. Het is daarom belangrijk dat zij goed verantwoorden waar dat geld aan is uitgegeven. Het Commissariaat ziet er daarom op toe dat deze instellingen hun bedrijfsprocessen transparant en verantwoord organiseren en aan het einde van het boekjaar een duidelijke, begrijpelijke jaarrekening presenteren.

Het Commissariaat toetst jaarlijks de financiële verantwoording van de landelijke en regionale publieke omroepen aan de daarvoor geldende richtlijnen. Ook ziet het Commissariaat toe op de naleving van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT) die een maximum stelt aan het inkomen en de ontslagvergoedingen in de publieke sector.

Kerncijfers

Budget landelijke publieke omroepen (2014):	€ 784 miljoen
Totale baten regionale publieke omroepen (2013)	€ 175.3 miljoen
Aanvragen voor vergoeding van frictiekosten (2014)	€ 31.4 miljoen

4.5 Bescherming minderjarige kijkers

Televisie, radio en internet zijn niet meer weg te denken uit ons leven en uit onze huiskamer. Maar we willen wel dat ook onze kinderen daar veilig gebruik van kunnen maken, ook als we even niet meekijken. Dus geen geweld, geen seks en geen onheuse beïnvloeding in de uren tussen school en slaap. Het Commissariaat maakt daar werk van.

Dat doen we door (commerciële) beïnvloeding van kinderen te voorkomen en hier indien nodig tegen op te treden. Onze regels gelden niet alleen voor de publieke omroep maar ook voor de kinderprogramma's van commerciële omroepen. Ook zorgen we dat televisiezenders en mediadiensten op aanvraag minderjarigen niet confronteren met (mogelijk) voor hen ernstig schadelijke beelden. Om dat beter voor elkaar te krijgen werken we in Europees verband nauw samen met andere media-autoriteiten.

4.6 Eerlijke concurrentieverhoudingen

De mogelijkheden van audiovisuele media lijken onbeperkt: er zijn steeds meer technieken en aanbieders die samen zorgen voor een schier oneindige stroom informatie, programma's en ander aanbod. Voor die aanbieders, voor de mensen die in de sector werken, is het belangrijk dat we een 'gelijk speelveld' creëren: gelijke kansen en gelijke mogelijkheden voor aanbieders, binnen en buiten Hilversum, binnen en buiten Nederland en binnen Europa. Zo kunnen we een breed en divers aanbod ondersteunen.

Het Commissariaat richt zijn toezicht dan ook op het zoveel mogelijk waarborgen van een gelijk speelveld voor met elkaar vergelijkbare spelers. Ook als er voor vergelijkbare spelers verschillende regels gelden, is dat onze insteek. Het Commissariaat vraagt contracten op, gaat afspraken na en onderzoekt of er sprake is van constructies die derde partijen financieel voordeel opleveren. Zo kunnen vergelijkbare aanbieders werken en concurreren in een zo gelijk mogelijk speelveld. Daarvan profiteren ook de mensen die in de sector werken. Het Commissariaat is dus niet alleen verantwoordelijk voor de belangen van kijkers en luisteraars.

5. Activiteiten

5.1 Registratie en vergunningen

Het Commissariaat voor de Media verleent vergunningen en ontheffingen aan publieke en commerciële omroepen. Met andere woorden: het Commissariaat bepaalt wie zendtijd krijgt, hoeveel uren ze mogen uitzenden en wanneer dat mag. Ook registreert het Commissariaat commerciële video on demand diensten en verstrekt vergunningen voor evenementenzenders (tijdelijke radioprogramma's voor een bijzonder doel). Zo bewaken we de onafhankelijkheid, de kwaliteit en de diversiteit van het media-aanbod.

Het Commissariaat verleent deze vergunningen en ontheffingen aan media-instellingen: publiek en commercieel, landelijk, regionaal en lokaal. Ook wijst het Commissariaat zendtijd toe aan politieke partijen en aan het ministerie van Algemene Zaken voor overheidsvoorlichting. Daarnaast registreert het Commissariaat commerciële mediadiensten op aanvraag.

Toestemmingen voor commerciële omroepdienst

	2014	2013	2012	2011
Verleend	98	101	134	102
Nieuwe toestemmingen	69	48	41	52
Hernieuwd	29	53	93	50
Ingetrokken	69	37	42	68

Toestemmingen voor evenementenzenders

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Toestemmingen	196	130	114	99	101	85	61
Afwijzingen	1	0	1	0	0	0	2

Aanmeldingen commerciële mediadiensten op aanvraag

Aanmelder	Mediadienst op aanvraag	Locatie	Datum besluit aanmelding
NostalgieNet B.V.	NostalgieNet on demand	digitale televisieplatform UPC	18-02-14
RTV20 B.V.	wildhitz.nl	www.wildhitz.nl	01-07-14
Stichting Docsonline	DocsOnline	www.docsOnline.tv	01-07-14
Edit Focus B.V.	cmnm.nl	www.cmnm.nl	23-09-14
Edit Focus B.V.	thecastingroom.nl	www.thecastingroom.nl	23-09-14
Stichting JBfilm.nl	jbfilm.nl	www.jbfilm.nl	23-09-14
Stichting wijZijn.TV	wijZijn.tv	via glasvezelproviders in de gemeenten Hardenberg en Ommen.	21-10-14

5.1.1 Aanwijzingen lokale omroepen

Sterkere lokale omroepen door schaalvergroting en samenwerking. Kort samengevat is dat de ambitie voor de toekomst van de lokale omroepsector. De OLON, de Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland, neemt allerlei initiatieven om deze ambitie te verwezenlijken. Het Commissariaat informeert – als onafhankelijk toezichthouder – de OLON en andere betrokkenen over de ruimte die de mediawetgeving daarvoor biedt.

Uitwisseling content

Het Commissariaat heeft met de OLON en het ministerie van OCW gesproken over het vereenvoudigen van het uitwisselen van content tussen lokale omroepen. Voor deze uitwisseling, nu nog een nevenactiviteit, moet het Commissariaat toestemming geven. Met een algemene toestemming zou het Commissariaat de uitwisseling kunnen vereenvoudigen, maar dat kan alleen als de lokale omroepen onderling afspraken maken over uitwisseling van content en deze – via de OLON – aan het Commissariaat voorleggen.

Nieuwe aanwijzingsprocedure

Het Commissariaat heeft de aanwijzingsprocedure voor lokale omroepen vernieuwd, aangepast en verhelderd. Bij de aanwijzing van lokale omroepen is onafhankelijkheid een belangrijk aandachtspunt voor het Commissariaat. Zo ziet het Commissariaat erop toe dat de inhoudelijke, redactionele en journalistieke vrijheid van de omroep is geborgd. Het advies van de gemeenteraad speelt bij de beslissing tot aanwijzing een belangrijke rol. Door dit advies kan het Commissariaat rekening houden met lokale omstandigheden, en dat vergroot de legitimatie van de omroep. De nieuwe aanwijzingsprocedure geeft een heldere rolverdeling, zodat al voor de aanvraag duidelijk is wie wat wanneer moet doen. Zo biedt het Commissariaat duidelijkheid over de spelregels die we hanteren bij de aanwijzing van een lokale omroep. In overleg met OLON en VNG zal het Commissariaat in 2015 lokale omroepen en gemeenten voorlichten over de nieuwe aanwijzingsprocedure.

Nieuwe brochure

Het Commissariaat brengt in 2015 een nieuwe brochure uit waarin we de mediawettelijke regels voor de lokale omroepen systematisch en geordend presenteren. Met deze brochure zullen lokale omroepen makkelijker hun weg kunnen vinden in de voor hen relevante regels. Ook zal het Commissariaat overleggen met de OLON over het optimaliseren van het toezicht op de naleving van de Mediawet door lokale omroepen.

Gemeentelijke herindelingen

In 2014 zijn er negen gemeenten heringedeeld en vier nieuwe gemeenten gevormd:

De gemeenten Alphen aan den Rijn, Rijnwoude en Boskoop vormen de nieuwe gemeente Alphen aan den Rijn. In 2014 is Lokale Omroep Alphen aan den Rijn en Omstreken aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Alphen aan den Rijn.

De gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân vormen de nieuwe gemeente De Friese Meren. In 2014 is Stichting Radio Spannenburg aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente De Friese Meren.

De gemeente Boarnsterhim is verdeeld en toegevoegd bij de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen. In 2014 is Stichting Omroeporganisatie Leeuwarden en Omstreken aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Leeuwarden en is de aanvraag van Stichting Publieke Mediadienst Heerenveen voor aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Heerenveen afgewezen.

Lokale omroepen in Nederland

	2014	2013	2012	2011
Gemeenten in Nederland	403	408	415	418
Gemeenten met lokale media-instelling	369	374	381	376
Gemeenten zonder lokale media-instelling	34	34	34	42
Lokale media-instellingen (totaal)	276	283	283	285
Lokale media-instellingen voor meerdere gemeenten	55	56	57	57

	Gemeenten	Gemeenten met lokale publieke media-instelling	% gemeenten met lokale publieke media-instelling
Drenthe	12	9	75
Flevoland	6	6	100
Friesland	24	17	71
Gelderland	56	52	93
Groningen	23	18	78
Limburg	33	31	94
Noord-Brabant	67	65	97
Noord-Holland	53	47	89
Overijssel	25	25	100
Utrecht	26	25	96
Zeeland	13	12	92
Zuid-Holland	65	62	95

5.1.2 Aanwijzingen regionale omroepen

Het Commissariaat wijst regionale publieke media-instellingen aan voor een periode van vijf jaar. In 2014 zijn de Stichting Samenwerkende Publieke Omroepen Midden Nederland (provincie Utrecht), de Stichting Omroep Gelderland, de Stichting Regionale Omroep Rotterdam-Rijnmond e.o., de Stichting Regionale Omroep West (provincie Zuid-Holland) en de Stichting Omroep Zeeland opnieuw voor vijf jaar aangewezen.

5.1.3 Toezicht op aanmelding videodiensten op aanvraag

Video-on-demanddiensten (VOD-diensten) zijn de afgelopen jaren steeds belangrijker en talrijker geworden. Voor het Commissariaat betekent dit dat toezicht op deze partijen belangrijker wordt. Daarom heeft het Commissariaat in 2014 aanbieders van commerciële mediadiensten op aanvraag (cmoa´s) benaderd die zich nog niet bij het Commissariaat hadden gemeld.

Focus in 2014 op videodiensten met adult content

Het Commissariaat vindt de bescherming van minderjarigen erg belangrijk. Daarom hebben we in 2014 speciale aandacht besteed aan zogenaamde 'adult content' en een marktverkenning uitgevoerd naar primair op Nederland gericht 'videoaanbod voor volwassenen'. Daarbij troffen we meer dan zeshonderd VOD-diensten voor volwassenen aan (online en via kabelpakketten). Binnen deze groep hebben we prioriteit gegeven aan diensten waarbij het risico hoog is dat minderjarigen in contact komen met mogelijk ernstig schadelijke video's. Dit zijn diensten die een grote hoeveelheid video's aanbieden, diensten met een bekende merknaam, diensten die extreem videomateriaal bevatten en/of diensten die zonder drempels (zoals betaling of leeftijdsidentificatie) toegankelijk zijn. Het Commissariaat heeft deze diensten gevraagd informatie te leveren en zich te registreren als cmoa. In het aanbod van een van deze diensten hebben we ernstig schadelijke content aangetroffen, die zonder drempels toegankelijk was. Deze content hebben we ter beoordeling voorgelegd aan de Adviescommissie Ernstige Schade. Deze bevestigde dat de betreffende content ernstige schade kan opleveren voor personen jonger dan 16 jaar. Het Commissariaat heeft de dienst gesommeerd maatregelen te treffen en een boete opgelegd.

In 2015 gaat het Commissariaat door met het monitoren van ernstig schadelijke beelden en treden we streng op tegen partijen die het mogelijk maken dat kinderen deze schadelijke beelden zien.

5.1.4 Zendtijd voor levensbeschouwing, politiek en overheid

Jaarlijks stelt het ministerie van OCW op advies van het Commissariaat en de NPO de totale hoeveelheid uren vast die beschikbaar is voor de levensbeschouwelijke 2.42-instellingen, politieke partijen en de minister van Algemene Zaken. Vervolgens stelt het Commissariaat voor elk van de aangewezen 2.42-instellingen vast hoeveel uren beschikbaar zijn op de algemene programmakanalen van de landelijke publieke mediadienst. Ook wijst het Commissariaat jaarlijks een aantal uren toe aan de politieke partijen en aan de minister van Algemene Zaken voor overheidsvoorlichting.

Op grond van de Mediawet 2008 krijgen politieke partijen die deelnemen aan verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement zendtijd toegewezen. In Nederland stelt de NPO die zendtijd beschikbaar. Op de BES-eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba stellen de commerciële omroepen op de eilanden zendtijd beschikbaar.

Toewijzing zendtijd voor de verkiezing van het Europese Parlement

In 2014 kende het Commissariaat zendtijd toe aan negentien politieke partijen die deelnamen aan de Europese verkiezingen op 22 mei 2014. Iedere partij kreeg 20 minuten en 40 seconden zendtijd op de radio en 18 minuten zendtijd op de televisie. Op de BES-eilanden kregen de partijen iedere 13 minuten en 20 seconden radiozendtijd en 6 minuten televisiezendtijd.

Zendtijd voor politieke partijen op de BES-eilanden

Op 18 maart 2015 worden op de BES-eilanden verkiezingen gehouden voor de eilandsraden. Politieke partijen die deelnemen aan deze verkiezingen krijgen voor het eerst zendtijd toegewezen. Het Commissariaat zorgt voor een evenwichtige verdeling van de zendtijd over de verschillende omroepen, zodat alle inwoners via radio en televisie geïnformeerd kunnen worden over de standpunten van de politieke partijen.

In 2014 kende het Commissariaat aan kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag (zogeheten 2.42-instellingen), politieke partijen en de minister van Algemene Zaken (voor overheidsvoorlichting) de volgende hoeveelheid televisie- en radio-uren toe:

	Radio		**TV**	
	uren	minuten	uren	minuten
de kerkgenootschappen Joodse Omroep, VKZ en RKK:	567	54	188	30
de genootschappen op geestelijke grondslag HUMAN, BUN en OHM:	314	12	104	24
Stichting Zendtijd Moslims	175	12	58	12
de politieke partijen:	35	0	8	30
de minister van Algemene Zaken:	60	40	13	0

In vergelijking met 2013 is alleen het aantal toegewezen uren aan Stichting Zendtijd Moslims toegenomen. Dit heeft te maken met het feit dat deze Stichting in 2013 niet voor het gehele jaar zendtijd was toegewezen, maar pas vanaf april 2013.

5.2 Monitoring en onderzoek

De verantwoordelijkheid van het Commissariaat strekt zich uit over vele terreinen: van de inhoud van televisieprogramma's tot de rechtmatige besteding van publiek geld door de publieke omroep. Op al deze terreinen zorgt het Commissariaat voor monitoring en indien nodig verder onderzoek. Om zicht te houden over de hele breedte van de sector registreert en analyseert het Commissariaat bovendien sinds 2001 de ontwikkelingen binnen de mediasector in een jaarlijkse Mediamonitor. Deze Mediamonitor maakt het mogelijk om tijdig in te grijpen als de pluriformiteit en onafhankelijkheid van onze informatievoorziening in de knel komen.

Met zijn programmatoezicht bewaakt het Commissariaat onder meer de naleving van reclame- en sponsorregels, programmavoorschriften en formatverplichtingen. Dit toezicht vindt altijd plaats nadat de programma's zijn uitgezonden, censuur is uitgesloten. Steeds meer vindt het programmatoezicht ook achter de schermen plaats: wat voor deals zijn er rondom programma's gesloten?

Het financieel toezicht van het Commissariaat is gericht op de publieke omroepen, van landelijk tot lokaal niveau. Het toezicht richt zich op de rechtmatigheid en transparantie van de besteding van publieke omroepmiddelen, op non-commercialiteit van de publieke omroepen en op financiële integriteit.

De Mediamonitor kijkt ieder jaar naar de gebruikersmarkten voor dagbladen, tijdschriften, radio, televisie en internet en de activiteiten van de grote spelers binnen die sectoren. Daarnaast richt de Mediamonitor zich op de nieuws- en opiniefunctie. Daarbij analyseren we de pluriformiteit, toegankelijkheid en redactionele onafhankelijkheid van landelijke en regionale media.

5.2.1 Toetsing financiële verantwoording landelijke publieke omroepen

Het toezien op de rechtmatige besteding van publieke middelen is een belangrijke toezichtstaak van het Commissariaat. Het financiële toezicht op de landelijke publieke media-instellingen is hierbinnen een belangrijke verantwoordelijkheid. Door een jaarlijkse toetsing stelt het Commissariaat vast of de financiële verantwoording van de landelijke publieke media-instellingen is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster.

Het is van groot belang dat het Commissariaat het gesprek aangaat met de media-instellingen en de externe accountants. Alleen zo kunnen we een gezamenlijk doel bepalen en dit doel samen proberen te bereiken. In deze gesprekken is het belangrijk dat het Commissariaat zich opstelt als een toegankelijke en deskundige gesprekspartner.

Toetsing op basis van risicoanalyse

Op basis van de financiële gegevens voert het Commissariaat een risicoanalyse uit. Deze analyse is de grondslag voor de prioriteitstelling in de toetsingen: wat zijn de belangrijkste aandachtspunten dit toetsjaar? Over de gehele linie en voor individuele media-instellingen.

Voorbeelden van bij de analyse gehanteerde criteria zijn:

- de financiële gezondheid van een media-instelling;
- baten uit nevenactiviteiten en sponsoring, en;
- de bezoldiging van functionarissen.

Uitkomsten van toetsing

In 2014 heeft het Commissariaat de financiële verantwoordingen van de landelijke publieke media-instellingen over het boekjaar 2013 getoetst. Hoewel verbetering merkbaar is in de transparantie en onderlinge vergelijkbaarheid van de financiële verantwoordingen, hebben de toetsingen geresulteerd in rapportages richting de media-instellingen ('aanwijzingenbrieven') waarin we hen een belangrijk aantal aanwijzingen, verbeterpunten en aanbevelingen geven voor de financiële verantwoording over 2014 en volgende jaren.

Accountants van de omroepen hebben belangrijke rol

De controlerend accountants van de media-instellingen hebben een belangrijke rol in de beoordeling van de rechtmatige besteding van de publieke middelen. Deze instrueren we via een gedetailleerd controleprotocol om expliciet de rechtmatigheid van de bestedingen te controleren en hierover een uitspraak te doen. Een belangrijk onderdeel van deze controle is het beoordelen en testen van de opzet, het bestaan en de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen om rechtmatige besteding te borgen. Het Commissariaat toetst op zijn beurt ook steekproefsgewijs de naleving van het controleprotocol. Dit heeft geleid tot een aantal belangrijke bevindingen over controleaanpak en controle-informatie. Deze hebben we doorgegeven aan de betreffende accountants en aan de media-instellingen, zodat zij de kwaliteit van de rechtmatigheidscontroles op onderdelen kunnen verbeteren. In een enkel geval heeft de controlerend accountant herstelwerkzaamheden moeten verrichten om het controle-oordeel te onderbouwen. Door steeds vaker het gesprek aan te gaan met de media-instellingen en hun accountants, wil het Commissariaat duidelijk vaststellen wat rechtmatigheid van bestedingen concreet behelst en welke eisen we aan de interne beheersingsomgeving van de media-instelling stellen om de administratieve organisatie te verbeteren.

Nieuw handboek

In 2014 is een nieuw Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster uitgebracht. het handboek bevat eisen aan de inrichting van de financiële verantwoordingen, een controleprotocol voor de controlerend accountant en een model controleverklaring. Het nieuwe handboek is met terugwerkende kracht van toepassing verklaard vanaf 1 januari 2014. Het Commissariaat zal de financiële verantwoordingen over het boekjaar 2014 in 2015 toetsen op basis van dit nieuwe handboek.

Financieel toezicht op gefuseerde landelijke publieke media-instellingen

Een belangrijke ontwikkeling in 2014 waren de fusies van VARA-BNN, AVRO-TROS en KRO-NCRV per 1 januari 2014. In het kader van het financieel toezicht hebben we speciaal aandacht geschonken aan de financiële aspecten van deze fusies. Het Commissariaat heeft daarom specifiek getoetst hoe de eindbalansen van de afzonderlijke media-instellingen en de openingsbalans van de gefuseerde nieuwe media-instelling op elkaar aansluiten. Zo hebben we vastgesteld dat de samengestelde vermogens in stand zijn gehouden en geen vermogen is weggevloeid.

Budget landelijke publieke media-instellingen (x € mln)

Ontvanger		**Toegekend**
Totaal	**784,0**	**796,6**
	2014	**2013**
Zendgemachtigden		
Omroepverenigingen	276	286,1
NTR	48,4	49,9
NOS	102,3	102,5
Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag	25,5	29,6
Totaal zendgemachtigden	**452,2**	**468,1**
Programmaversterking	182,9	187,9
Programmabudget	635,1	656

Overig		
Nederlandse Publieke Omroep	124,3	124,9
Stichting Omroep Muziek	14,9	6,2
Stichting BVN	1,5	1,4
CoBo fonds	7,7	7,6
Naburige rechten	0,5	0,5
Totaal Overig	**148,9**	**140,6**

(bron: toegekende budget 2013 en 2014 vanuit de definitieve Meerjarenbegroting NPO)

5.2.2 Mediamonitor: al dertien jaar een waakzaam oog

Het Commissariaat is een onafhankelijke toezichthouder. Onafhankelijk van politiek en uitgevers, van publieke en commerciële media-instellingen en pakketaanbieders. Deze positie geeft het Commissariaat de ruimte en de mogelijkheid om de verschillende mediamarkten nauwgezet te volgen en bedreigingen van de pluriformiteit en onafhankelijk van de media tijdig te signaleren. Daarom volgt het Commissariaat al dertien jaar de ontwikkelingen in het medialandschap op de voet en doet daarvan verslag in de jaarlijkse Mediamonitor.

Mediamonitor 2013-2014

De Mediamonitor geeft inzicht in actuele trends, eigendomsverhoudingen en mogelijke concentratiebewegingen van mediabedrijven in Nederland. Ook volgt de Mediamonitor de ontwikkeling van de pluriformiteit, de toegankelijkheid en de redactionele onafhankelijkheid van de landelijke en regionale media.

Verkoop daalt, concentratie stijgt

De Mediamonitor 2013-2014 laat zien dat ook in 2013 alle mediamarkten in Nederland last hadden van teruglopende advertentie-inkomsten. Vooral de uitgevers zijn getroffen: zij zagen hun papieren oplages weer verder dalen. Anders dan voor radio en televisie valt voor de dagbladen- en tijdschriftensector geen herstel te verwachten. Integendeel, de crisis wordt voor hen alleen maar erger. Niet alleen de oplages, ook het aantal titels neemt af. Tegelijk neemt de concentratie op de dagbladen- en tijdschriftenmarkt toe. In tegenstelling tot eerdere jaren waren er in 2013 geen spectaculaire overnames van mediabedrijven. Dat is in 2014 veranderd: De Persgroep heeft aangekondigd dat zij Mecom wil overnemen en Concentra heeft de Media Groep Limburg overgenomen. Het is duidelijk dat buitenlandse spelers hun positie op de Nederlandse mediamarkten verstevigen.

Onderzoek diversiteit en tevredenheid televisiepakketten

Het Commissariaat heeft voor de Mediamonitor een onderzoek gedaan naar de diversiteit van radio- en televisiepakketten en de tevredenheid van consumenten daarover. Aanleiding was de afschaffing – per 1 januari 2014 – van de programmaraden, die adviseerden over de samenstelling van deze pakketten. De uitkomsten van het onderzoek zijn in het najaar van 2014 gepubliceerd.

Diversiteit

Zeven pakketaanbieders hebben ieder meer dan 100.000 abonnees en bieden samen 149 pakketten aan, waarvan zestien digitale standaardpakketten en vijf analoge. De digitale standaardpakketten zijn een stuk groter dan de analoge pakketten: gemiddeld bevat een digitaal standaardpakket twaalf verschillende genres en een analoog standaardpakket bijna negen. De diversiteitsscore laat overigens zien dat we het zenderaanbod over de gehele linie redelijk divers kunnen noemen: analoge pakketten zijn gemiddeld net zo divers als de digitale pakketten.

Tevredenheid

Uit een enquête, uitgevoerd in februari 2014, blijkt dat 89% van de Nederlanders die televisie kijken en daarvoor een abonnement hebben afgesloten, een digitaal televisiesignaal op het hoofdtoestel ontvangt. Ongeveer 47% van de kijkers neemt alleen een standaardpakket af; 45% is ook geabonneerd op een of meerdere pluspakketten. De Nederlandse bevolking is behoorlijk tevreden over de pakketten: het tv-abonnement krijgt gemiddeld een 7,5. Ook laat het onderzoek zien dat de hoeveelheid genres van een tv-pakket een positief effect heeft op de tevredenheid: hoe meer genres, hoe hoger de tevredenheid. Kortom: de consument waardeert een divers aanbod en is niet alleen op zoek naar meer van hetzelfde.

Vinger aan de pols houden

Het onderzoek is een momentopname. Zeker omdat het relatief kort na de inwerkingtreding van de doorgifteplicht is uitgevoerd. Daarom blijft het Commissariaat de invulling van de zenderpakketten en de tevredenheid van de kijker nauwlettend volgen. In 2015 zullen we een vergelijkbaar onderzoek doen. De resultaten hiervan publiceren we in de Mediamonitor 2015.

5.2.3 Totaal aantal leden omroepverenigingen stabiel gebleven

Elke omroepvereniging moest per 1 april 2014 voldoende leden hebben om in aanmerking te komen voor een uitzendconcessie voor de periode 2016 – 2020. Voor bestaande omroepverenigingen lag die grens op 150.000 leden, omroepen met een voorlopige erkenning hadden minimaal 50.000 leden nodig. De aspirant-omroepverenigingen PowNed en WNL konden ervoor kiezen om opnieuw voor vijf jaar een voorlopig erkende omroep te blijven. In dat geval waren 50.000 leden voldoende.

Volgens de Mediawet 2008 telt een lid mee als hij ten minste zestien jaar oud is, in Nederland woont en aan de omroepvereniging een contributie heeft betaald van ten minste € 5,72.

Het Commissariaat heeft samen met een accountant de ledenbestanden van de omroepverenigingen steekproefsgewijs gecontroleerd. Na correctie van fouten zijn alle omroepen boven de voor hen geldende drempel uitgekomen. HUMAN, het enige nieuwe initiatief, heeft ook aangetoond over een bestand van meer dan 50.000 leden te beschikken.

Monitoring extra ledenwerving

Met de peildatum van 1 april 2014 in zicht hebben bestaande en nieuwe omroepverenigingen extra inspanningen geleverd om leden te werven. Het Commissariaat hield in deze periode nauwgezet toezicht op deze ledenwerfactiviteiten. Over de ledenwerfactiviteiten werden diverse vragen en klachten ingediend. Verschillende omroepen hebben het Commissariaat daarover verklarende informatie moeten geven. Omdat ledenwerfacties vaak een korte doorlooptijd hebben, heeft het Commissariaat ervoor gekozen bij een overtreding direct te overleggen met de omroep. Daarbij kon de omroep kiezen om hun actie aan te passen aan wet- en regelgeving of hun actie te beëindigen. Dat hebben de betreffende omroepen gedaan.

Aantal leden per omroepvereniging

Omroep	1 april 2014	1 april 2009
AVRO	-	403.522
TROS		465.455
AVROTROS	686.439	-
BNN	337.554	303.306
EO	440.788	439.293
Human	68.261	-
KRO	443.862	456.490
MAX	345.685	238.770
NCRV	355.068	365.909
PowNed	51.609	52.249
VARA	410.373	360.356
VPRO	339.623	362.340
WNL	52.966	59.501
Totaal aantal leden	**3.532.228**	**3.507.191**
Llink	0	152.796
Totaal	3.532.228	3.659.987

5.2.4 Nieuwe vereisten doorgifte publieke zenders onderzocht

Sinds januari 2014 stelt de Mediawet nieuwe eisen aan de samenstelling van de standaardpakketten van pakketaanbieders. De wet schrijft nu een minimum voor van vijftien zenders bij analoge doorgifte en dertig zenders bij digitale doorgifte.

Verder geldt er een doorgifteplicht voor de pakketaanbieders om in het standaardpakket de radio- en televisieprogrammakanalen door te geven van de:

- landelijke publieke omroep;
- regionale publieke omroep;
- lokale publieke omroep;
- Vlaamse landelijke publieke omroep

Deze eisen gelden voor pakketaanbieders met ten minste 100.000 abonnees in Nederland. Het Commissariaat voor de Media heeft in 2014 voor het eerst onderzocht hoe de aanbieders deze doorgifteplicht naleven. Uit zenderoverzichten bleek dat niet alle standaardpakketten voldeden. Het Commissariaat is in actie gekomen tegen deze overtredingen: nu voldoen alle pakketaanbieders aan de doorgifteplicht.

Waarom doorgifteplicht publieke zenders?

Media hebben grote maatschappelijke invloed. Het media-aanbod komt op de vrije markt tot stand waardoor de bescherming van publieke belangen niet vanzelfsprekend is. Daarom bevordert de overheid in alle Europese landen de onafhankelijkheid, verscheidenheid en kwaliteit van het aanbod op de mediamarkt. De meeste Europese landen stellen ook regels voor de distributie van publieke omroepen, zoals de verplichte doorgifte. Deze doorgifteplicht maakt dat mensen de belangrijkste publieke zenders kunnen ontvangen.

Om een gelijk speelveld voor pakketaanbieders te creëren, is per 1 januari 2014 de doorgifteplicht in de Mediawet 2008 gemoderniseerd. De gewijzigde doorgifteplicht geldt voor alle pakketaanbieders. Dus niet alleen voor aanbieders van kabelnetwerken, maar ook voor partijen die rtv-pakketten aanbieden via bijvoorbeeld glasvezel, DSL, de ether, de satelliet of via netwerken van anderen. Zo heeft iedere consument gelijke toegang tot een gevarieerd radio- en televisieaanbod.

Verplichte doorgifte (gesproken) ondertiteling

Sinds 1 oktober 2014 zijn pakketaanbieders verplicht ondertiteling door te geven bij televisie-aanbod. Vanaf april 2015 geldt die verplichting ook voor aanbod via smartphones, tablets of computers. Het Commissariaat ziet toe op de naleving van deze regeling. Daarom zal dit onderwerp vanaf 2015 onderdeel uitmaken van het jaarlijkse onderzoek naar de standaardpakketten.

Ontheffingen doorgifteplicht pakketaanbieders

Een pakketaanbieder kan het Commissariaat verzoeken om (gedeeltelijke) ontheffing van de doorgifteplicht. In 2014 heeft het Commissariaat de volgende ontheffingsverzoeken behandeld:

Datum besluit	Pakketaanbieder	Besluit	
15 april	KPN B.V.	KPN B.V. en haar dochterondernemingen krijgen tot 1 januari 2015 ontheffing van de doorgifteplicht voor de programmakanalen van de lokale publieke mediadienst.	Bekijk besluit
15 april	KPN B.V.	Het Commissariaat wijst het verzoek van KPN B.V. als pakketaanbieder van Digitenne om ontheffing van de doorgifteplicht voor de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst af. KPN B.V. krijgt twee maanden de tijd om de samenstelling van het digitale standaardpakket van Digitenne in overeenstemming te brengen met de verplichtingen in de Mediawet 2008.	Bekijk besluit
7 oktober	M7 Group S.A.	Het Commissariaat wijst de ontheffingsverzoeken van M7 Group S.A. over de doorgifteplicht van de televisie- en radioprogrammakanalen van de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst af.	Bekijk besluit
9 december	Tele2 Nederland B.V.	Het Commissariaat concludeert dat het verzoek van Tele2 om een tijdelijke ontheffing en het verzoek om ontheffing voor onbepaalde tijd van de doorgifteplicht van televisie- en radioprogrammakanalen van de lokale publieke mediadienst niet in aanmerking komen voor inwilliging. Daarom wijzen we de verzoeken om ontheffing van de verplichte opname van de programmakanalen van de lokale publieke mediadienst in het standaardprogrammapakket, dat Tele2 als pakketaanbieder verspreidt of laat verspreiden, af.	Bekijk besluit

5.2.5 Nieuwe taak: bekostiging regionale omroepen

Met ingang van 1 januari 2014 draagt het Rijk door een aanpassing in de Mediawet zorg voor de bekostiging van de regionale publieke omroepen. Voor deze wetswijziging vond bekostiging plaats vanuit het Provinciefonds. Voor 2015 hebben de regionale omroepen begrotingsaanvragen ingediend bij het Commissariaat. Het Commissariaat heeft deze aanvragen beoordeeld en op basis daarvan een advies uitgebracht aan de minister van OCW over het bekostigingsbedrag dat zij in de mediabegroting 2015 moet vrijmaken om de regionale omroepen te financieren. Na de vaststelling van dit bedrag heeft het Commissariaat de bekostigingsbesluiten voor 2015 genomen. In deze besluiten laten we de regionale omroepen weten welk bedrag uit de Mediabegroting zij in 2015 zullen ontvangen.

Toezicht rechtmatige besteding regionale omroepen

Het Commissariaat ziet vanaf boekjaar 2014 ook toe op de rechtmatige besteding van de publieke middelen door de regionale publieke omroepen. In 2015 zal het Commissariaat de financiële verantwoording toetsen volgens een procedure die vergelijkbaar is met die voor de landelijke publieke omroepen.

Als gevolg hiervan zal er intensiever contact ontstaan tussen het Commissariaat en de regionale publieke omroepen, en kunnen we hierbij ook de controlerend accountants betrekken. Het doel van dit contact is hetzelfde als bij het financieel toezicht op de landelijke publieke omroepen: transparantie in de besteding van de publieke middelen en het creëren van een gelijk speelveld.

Overigens is 2015 niet het eerste jaar waarin het Commissariaat de financiële verantwoordingen van de regionale publieke omroepen toetst. Deze omroepen moeten nu al ieder jaar hun financiële verantwoording indienen bij het Commissariaat. Wij toetsten deze dan op de naleving van het Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instelling 2009. Op grond van deze toetsingen hebben we in 2014 aanwijzingenbrieven verstuurd aan alle regionale publieke omroepen over de kwaliteit en transparantie van de financiële verantwoordingen.

Baten radio en televisie regionale publieke media-instellingen (x € 1.000)

Provincie	Omroep	Subsidie Provincie *)	reclame en sponsoring	overige baten	baten 2013	baten 2012
Friesland	Omrop Fryslân	12.155	1.719	1.059	14.933	14.954
Groningen	RTV Noord	8.932	1.606	356	10.894	11.381
Drenthe	RTV Drenthe	9.534	601	514	10.649	10.624
Overijssel	RTV Oost	10.394	1.417	578	12.389	13.799
Gelderland	RTV Gelderland	18.096	1.606	258	19.960	20.392
Utrecht	RTV Utrecht	9.434	1.463	971	11.868	12.158
Flevoland	Omroep Flevoland	7.944	435	68	8.447	8.443
Zeeland	Omroep Zeeland	8.664	567	142	9.373	9.489
Noord-Brabant	Omroep Brabant	16.360	2.284	1.554	20.198	20.655
Limburg	L1/Omroep Limburg	11.300	311	387	11.998	11.506
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	13.814	1.678	2.384	17.876	17.541
Zuid-Holland	Omroep West	9.701	1.628	1.473	12.802	13.585
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	9.681	2.246	1.957	13.884	15.385
	Totaal baten	**146.009**	**17.561**	**11.701**	**175.271**	**179.912**

*) Subsidie Provincie betreft basissubsidie (structureel), aanvullende subsidie (incidenteel) en bijdrage calamiteitenfunctie

5.2.6 Financieel toezicht lokale omroepen

Het Commissariaat houdt ook financieel toezicht op de lokale omroepen. Jaarlijks leveren de lokale omroepen hun jaarverslag en jaarrekening aan bij het Commissariaat. Uit deze jaarrekeningen komen de onderstaande kengetallen.

Het Commissariaat registreert de financiële gegevens van alle lokale publieke media-instellingen en maakt op basis daarvan een jaarlijkse analyse van de liquiditeit en solvabiliteit van de omroepen en de algehele financiële positie van de sector. Ook stelt het Commissariaat eenmaal in de drie jaar vast in welke mate de gemeenten voldoen aan de bekostigingsplicht ten aanzien van de lokale omroepen.

Baten lokale omroepen 2013
Resultaat na belastingen 2013 lokale media-instellingen (x € 1.000)

	Totale baten	Totale lasten	Resultaat
Categorie I (Totaal aan baten < € 100.000)	8.297	9.379	-1.082
Categorie II (Totaal aan baten > € 100.000 maar < € 200.000)	3.976	4.059	-83
Catogorie III (Totaal aan baten > € 200.000)	9.383	9.611	-227
Generaal totaal	**21.656**	**23.049**	**-1.393**

Baten gesplitst naar herkomst (x € 1.000)

	2013		2012	
	EUR	%	EUR	%
Subsidie	5.640	68%	4.781	59%
Reclame	1.779	21%	1.767	22%
Sponsoring / Derden	563	7%	495	6%
Overige Opbrengsten	315	4%	1.028	13%
Categorie I (Totaal aan baten < € 100.000)	**8.297**	**100%**	**8.072**	**100%**
Subsidie	2.171	55%	1.999	50%
Reclame	1.062	27%	1.332	33%
Sponsoring / Derden	163	4%	177	4%
Overige Opbrengsten	580	15%	494	12%
Categorie II (Totaal aan baten > € 100.000 maar < € 200.000)	**3.976**	**100%**	**4.003**	**100%**
Subsidie	5.308	57%	5.845	59%
Reclame	2.514	27%	2.515	25%
Sponsoring / Derden	352	4%	439	4%
Overige Opbrengsten	1.210	13%	1.176	12%
Categorie III (Totaal aan baten > € 200.000)	**9.383**	**100%**	**9.975**	**100%**
Subsidie	13.119	61%	12.625	57%
Reclame	5.355	25%	5.614	25%
Sponsoring / Derden	1.078	5%	1.111	5%
Overige Opbrengsten	2.105	10%	2.699	12%
Generaal totaal	**21.656**	**100%**	**22.049**	**100%**

5.2.7 Verscherpt toezicht PowNed, WNL, TROS

Het Commissariaat ziet erop toe dat publieke omroepen de Mediawet naleven. Naar eigen inzicht of op verzoek van het ministerie van OCW kan het Commissariaat overgaan tot verscherpt toezicht op omroepen. Over dit verscherpt toezicht rapporteert het Commissariaat aan de minister.

Verscherpt toezicht PowNed

Sinds 2009 houdt het Commissariaat op verzoek van de minister van OCW verscherpt toezicht op aspirant-omroep PowNed. Daarbij draaide het in eerste instantie om de relatie met de Telegraaf Media Groep (TMG) en de website GeenStijl. In een eerste rapportage plaatste het Commissariaat vraagtekens bij de naleving van de regels over intern toezicht bij PowNed en bij de contractuele relatie met G(een)S(tijl) Media, dat webdiensten leverde. PowNed heeft daarna onder meer de raad van toezicht met twee nieuwe leden versterkt.

In 2014 stelde het Commissariaat een tweede rapportage op. Hierin constateerden we dat er in termen van onafhankelijkheid, dienstbaarheid, reclame en sponsoring geen aanwijzingen waren voor te nauwe banden met TMG of GeenStijl.

De positieve bevindingen uit het verscherpt toezicht in de afgelopen jaren zijn door het Commissariaat meegenomen in de beoordeling van de erkenningsaanvraag die door PowNed is ingediend. Op 1 juli adviseerde het Commissariaat de staatssecretaris om PowNed een erkenning te verlenen voor de periode 2016-2020.

Op verzoek van de staatssecretaris zet het Commissariaat het verscherpte toezicht op PowNed voort tot en met 2015.

Verscherpt toezicht WNL

Ook WNL staat sinds 2009 onder verscherpt toezicht van het Commissariaat, waarbij onder meer de relatie met de Telegraaf Media Groep (TMG) onderwerp van onderzoek was. In een eerste rapportage over het functioneren van WNL wees het Commissariaat op het interne toezicht en de selectie van en onafhankelijkheid ten opzichte van buitenproducenten.

In 2014 stelde het Commissariaat een tweede rapportage op. Daarin constateerden we dat de onafhankelijke positie van de omroep was verstevigd. Wel vond het Commissariaat dat de borging van de naleving van de CIPO-gedragscode beter kon.

Het Commissariaat heeft de positieve bevindingen uit het verscherpt toezicht in de afgelopen jaren meegenomen in de beoordeling van de erkenningsaanvraag die door WNL is ingediend. Op 1 juli adviseerde het Commissariaat de staatssecretaris om WNL een erkenning te verlenen voor de periode 2016-2020.

Op verzoek van de staatssecretaris zet het Commissariaat het verscherpte toezicht op WNL voort tot en met 2015

Verscherpt toezicht TROS

Bij de erkenningverlening aan de TROS in 2009 heeft de minister het Commissariaat gevraagd om verscherpt toezicht te houden. Het Commissariaat kreeg het verzoek actief na te gaan of de TROS de bij de erkenningverlening gedane toezeggingen ook in de praktijk waarmaakt en periodiek verslag uit te brengen over het handelen van de TROS. Op 1 juli 2014 heeft het Commissariaat aan staatssecretaris Dekker gerapporteerd dat in de verslagperiode geen overtredingen zijn geconstateerd waartegen sanctionerend is opgetreden, maar dat er wel aandacht nodig is voor de vastlegging van de interne beheersing in richtlijnen, procedures en werkprogramma's.

Begin 2014 heeft het Commissariaat met AVROTROS gesproken over het Nationaal en Eurovisie Songfestival 2012. Verder heeft het Commissariaat gekeken naar het Eurovisie Songfestival 2013 en

het Eurovisie Songfestival 2014. Het Commissariaat zag geen aanleiding om nader onderzoek te doen.

Het Commissariaat heeft de positieve bevindingen uit het verscherpt toezicht in de afgelopen jaren meegenomen in de beoordeling van de erkenningsaanvraag die door AVROTROS is ingediend. Op 1 juli adviseerde het Commissariaat de staatssecretaris om AVROTROS een erkenning te verlenen voor de periode 2016-2020.

Op verzoek van de staatssecretaris zet het Commissariaat het verscherpte toezicht op – nu – AVROTROS voort tot en met 2015.

5.2.8 Toezicht reclamemaxima op televisie

Om commerciële beïnvloeding te beperken, ziet het Commissariaat toe op het in de hele EU geldende voorschrift dat televisiezenders niet meer dan twaalf minuten reclame per uur mogen uitzenden. Voor de controle van de reclamezendtijd maakt het Commissariaat onder meer gebruik van gegevens van Stichting Kijkonderzoek (SKO). De SKO-gegevens geven een betrouwbare indicatie voor de naleving van het maximale aantal reclameminuten per uur. Het Commissariaat vormt zijn uiteindelijke oordeel onafhankelijk van deze gegevens op basis van de daadwerkelijk uitgezonden beelden.

In 2014 ook de kleinere zenders in beeld

Het Commissariaat streeft naar een gelijk speelveld voor de mogelijkheid om reclame-inkomsten te verwerven. Daarom monitort het Commissariaat de reclamezendtijd van de zenders van de NPO, SBS en RTL. Omdat zenders met een kleiner marktaandeel – zoals MTV en 24Kitchen – ook gelijke kansen moeten krijgen, is het Commissariaat in de herfst van 2013 begonnen ook de kleinere bij de SKO aangesloten zenders te monitoren. Bijzondere aandacht ging daarbij uit naar de kinderkanalen, zoals Nickelodeon en Disney Channel.

Het toezicht op reclamezendtijd laat zien dat de drie SBS-kanalen, de vier RTL-kanalen en – in mindere mate – de drie NPO-netten ruimschoots gebruik maken van de mogelijkheden die de Mediawet biedt. Vaak wordt per uur tussen elf en twaalf minuten reclame uitgezonden. De kleinere zenders maken minder gebruik van de geboden ruimte en komen doorgaans niet eens in de buurt van het wettelijke maximum. Met één uitzondering: Disney XD. Het Commissariaat heeft geconstateerd dat deze zender meerdere malen het maximum aan reclameminuten overschreed. Het Commissariaat heeft daarop besloten handhavend op te treden en heeft Disney een sanctie opgelegd. Disney heeft inmiddels maatregelen getroffen om nieuwe overtredingen te voorkomen. Meer hierover leest u in Reclame zendtijdovertreding Disney XD

5.2.9 Maatwerk voor toezicht op live streams Utopia

Toen de zender SBS en producent Talpa van start gingen met hun realityshow Utopia, zagen zij een mogelijk probleem met de vier livestreams, waarop 24 uur per dag het leven in Utopia kan worden gevolgd. Omdat de deelnemers zelf hun geld moesten verdienen, kon het niet worden uitgesloten dat één van hen op camera iets zou doen wat volgens de Mediawet niet is toegestaan. In de gemonteerde tv-uitzending konden ze daar rekening mee houden, maar hoe zat dat met de livestreams? SBS onderkende dat dit een verhoogd risico op overtreding van de Mediawet betekende en zocht daarom contact met het Commissariaat.

Afspraken over eigen toezichtmaatregelen Utopia

Een oplossing werd gevonden met de afspraak dat de regisseurs, die toch al 24 uur per dag aanwezig waren, over de livestreams waakten. Als er dan onverhoopt zaken in beeld kwamen die strijdig waren met de Mediawet, dan greep de regisseur zelf in. Deze interventies – en alle twijfelgevallen – werden vastgelegd in een rapportage aan het Commissariaat, waarover periodiek is overlegd. Zo konden wij de manier van werken steekproefsgewijs controleren en zo nagaan of het allemaal liep zoals het hoort.

Commissariaat vertrouwt op eigen toezichtsmaatregelen

SBS en Talpa houden zich netjes aan de afspraken en spannen zich blijvend in om de uitzendingen in overeenstemming met de Mediawet te laten zijn. Voor ons is dit een mooie casus: de zender toont dat ze extra inspanningen doet om een overtredingsgevoelig format te laten voldoen aan de Mediawet. Hierdoor kunnen wij als toezichthouder een andere positie innemen en meer op afstand blijven. Deze vorm van toezicht blijft wel maatwerk: dergelijke afspraken zullen per geval opnieuw moeten worden vastgesteld. Dit voorbeeld geeft aan dat bij deze zender serieus wordt nagedacht over de mediawettelijke regels en laat zien dat ze daarnaar handelen. Dat draagt bij aan het internaliseren van deze regels.

5.2.10 Meer ruimte voor publiek-private samenwerking

Publieke omroepen kunnen op verschillende manieren samenwerken met commerciële mediabedrijven of culturele instellingen. De Mediawet staat een publiek-private samenwerking niet in de weg en laat publieke omroepen de ruimte samen met marktpartijen nieuwe initiatieven te ontplooien. Het kabinet wil de publieke omroepen stimuleren om te experimenteren met vormen van samenwerking met private partijen, zoals mediabedrijven en culturele instellingen.

Experimenteerbepaling PPS opgenomen

Daarom mogen publieke omroepen sinds 2014 samenwerkingsvormen in de praktijk brengen die buiten de uitvoering van de hoofdtaak vallen, zonder goedkeuring vooraf. Begin 2014 is daarvoor de zogenaamde 'experimenteerbepaling' in de Mediawet 2008 opgenomen. Deze bepaling is bedoeld voor het opzetten van samenwerkingsprojecten met mediabedrijven en culturele instellingen, voor een ruim arsenaal aan activiteiten, zoals het leveren van goederen en diensten, met inbegrip van rechten en verplichtingen.

De Mediaregeling 2008 bevat per 4 september 2014 een nadere uitwerking van deze experimenteerbepaling: voor een aantal nevenactiviteiten is voorafgaande toestemming van het Commissariaat niet meer vereist. Een melding bij het Commissariaat volstaat.

Nieuwsplatform 1Limburg van start

Het Commissariaat kiest voor 'toezicht op maat' en streeft er daarom naar tijdig zoveel mogelijk informatie en voorlichting te verstrekken zodat de omroepen binnen de wettelijke kaders kunnen werken en kunnen profiteren van de mogelijkheden die de wet hen biedt.

Rond publiek-private samenwerkingen heeft het Commissariaat bijvoorbeeld in een vroegtijdig stadium gesprekken gevoerd over een samenwerking rond het nieuwsplatform 1Limburg. Daarbij heeft het Commissariaat duidelijk gemaakt welke algemene kaders gelden voor een dergelijke samenwerking. Ook heeft het Commissariaat gewezen op mogelijke (mediawettelijke) valkuilen. Uit de verschillende overleggen bleek dat we de samenwerking nu nog kunnen zien als een activiteit binnen de publieke mediaopdracht. Daarom hoefde het Commissariaat deze samenwerking niet vooraf goed te keuren. Uiteraard zal het Commissariaat wel (achteraf) toezicht blijven uitoefenen op de programmering van L1.

De onderstaande PPS is dit jaar goedgekeurd:

Datum	Regionale omroep	Samenwerking	Beoordeling	Besluit
25 november	Stichting TV-Meijerij	Mooi Rooi B.V.	Het Commissariaat besluit toestemming te verlenen voor de publiek-private samenwerking tussen stichting TV-Meierij en Mooi Rooi B.V. voor de duur van drie jaar voor zover de samenwerking ziet op het uitwisselen van informatie en content.	Toegestaan

5.2.11 Gelijk speelveld voor nevenactiviteiten publieke omroep

Publieke omroepen kunnen naast het verzorgen van media-aanbod ook andere activiteiten verrichten. Als die activiteit niet behoort tot de hoofdtaak van een omroep en ook geen verenigingsactiviteit is, is sprake van een nevenactiviteit. Een omroep mag zo'n nevenactiviteit pas verrichten na toestemming door het Commissariaat voor de Media. Het Commissariaat toetst dan de relatie met het media-aanbod, de marktconformiteit en de kostendekkendheid. Dit doen we om concurrentievervalsing ten opzichte van commerciële spelers tegen te gaan en het gelijke speelveld voor alle publieke media-instellingen te bewaken. Ook voorkomen we zo dat publiek geld weglekt naar derden.

Bij het toezicht op eerlijke concurrentieverhoudingen is de onafhankelijke positie van het Commissariaat essentieel. Alleen een onafhankelijke toezichthouder kan op een eerlijke manier de criteria (relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid) toetsen en eerlijke concurrentieverhoudingen waarborgen.

Nevenactiviteiten publieke omroep gaan mee in digitalisering

De meeste nevenactiviteiten bestaan uit het verkopen van programma's op dvd, cd of via een download en het verkopen van producten en diensten, zoals merchandise, boeken en theatervoorstellingen. In 2014 zagen we dat de publieke media-instellingen met hun nevenactiviteiten inspelen op de digitalisering van de samenleving. Ze melden meer nevenactiviteiten in de vorm van downloads, streaming, en e-books, onder andere via diensten als iTunes en Spotify.

Het Commissariaat beweegt mee in dit snel veranderend medialandschap. De publieke omroepen willen nieuwe digitale concepten regelmatig laten toetsen aan de regelgeving voor nevenactiviteiten. Het Commissariaat wil hierbij een toegankelijke, deskundige gesprekspartner zijn.

Rondleidingen kunnen nevenactiviteit zijn

In 2014 heeft het Commissariaat voor het eerst het aanbieden van rondleidingen goedgekeurd als nevenactiviteit: Stichting Omroep Limburg biedt rondleidingen aan door het pand van L1 in Maastricht. Deze activiteit hebben we aangemerkt als nevenactiviteit omdat de deelnemers tijdens de rondleiding geen (of slechts zeer kort een) uitzending bijwonen. Als het hoofddoel van de rondleiding het bijwonen van een uitzending is, dan is de rondleiding geen nevenactiviteit maar onderdeel van de publieke media-opdracht.

Aantallen nevenactiviteiten

Jaar	Meldingen	Beoordeelde Nevenactiviteiten*			
	Totaal	Totaal	Besluit toewijzing	Besluit afwijzing	Clustervervolgmelding toewijzing
2014	165	141	48	2	91
2013	184	173	33	4	136
2012	175	165	37	1	127

* Deze aantallen omvatten niet de meldingen die na beschouwing geen nevenactiviteit bleken te zijn, intrekkingen, gemelde nevenactiviteiten die in 2015 worden beoordeeld en beoordeelde aanvragen tot publiek-private samenwerking.

De tabel laat zien dat in 2014 sprake is van een lichte daling van het aantal meldingen (165) ten opzichte van voorgaande jaren (184 in 2013 en 175 in 2012). We beoordelen een nevenactiviteit binnen acht weken na aanmelding, als de aanvraag volledig door de omroep is aangeleverd. Voor vervolgmeldingen, die we marginaal toetsen, is de beoordelingsperiode korter. In totaal stond het Commissariaat in 2014 139 nevenactiviteiten toe, zoals het uitbrengen van cd's en dvd's, het in licentie geven van programma's en (beeld)merken en het uitgeven van bladen.

Nevenactiviteiten collegebesluiten

Landelijk

Datum	**Landelijke omroep**	**Nevenactiviteiten**	**Besluit**
4 februari	NPO	De NPO mag een licentie verlenen van het (beeld)merk Radio 2 en Top 2000 voor de vijf-cd-box Top 2000 editie 2013 en de cd Top 2000.	Toegestaan
11 februari	NOS	De NOS mag nieuw AV-materiaal produceren en bestaand AV-materiaal van het NOS Jeugdjournaal (2014) beschikbaar stellen aan een uitgever voor een lesprogramma (2014)	Toegestaan
18 februari	KRO	De KRO mag een licentie verlenen van het (beeld)merk Boer zoekt Vrouw voor vier Boer zoekt Vrouw producten. De KRO mag geen licentie verlenen van het (beeld)merk Boer zoekt Vrouw voor on-pack promotie.	Deels toegestaan
11 maart	NPO	De NPO mag een licentie verlenen van de beeldmerken Radio 6 Soul en Jazz en De Zwarte Lijst voor de cd De Zwarte Lijst Volume III.	Toegestaan
	BNN-VARA	BNN en de VARA mogen een licentie verlenen van het woord- en beeldmerk Kinderen voor Kinderen voor ijsjes.	Toegestaan
18 maart	NOS	De NOS mag NOS nieuwsberichten middels tekst en eventueel foto's aan BIS B.V. leveren voor de narrowcasting kanalen van BIS B.V. en mag een merklicentie verlenen van het NOS woordmerk aan BIS B.V..	Toegestaan
8 april	Omroep MAX	Omroep MAX mag fragmenten van Tijd voor MAX in licentie geven aan ide'le instellingen.	Toegestaan
22 april	EO	De EO mag het programma Rail Away verkopen als video on demand.	Toegestaan
		De EO mag de uitzendrechten van Rail Away (ready made) in licentie geven aan A-Film B.V. voor verkoop aan het buitenland.	Toegestaan
6 mei	NOS	De NOS mag het logo en fragmenten in licentie geven voor de dvd-box "Leven met Oranje - Een Koninklijke dvd".	Toegestaan
20 mei	AVROTROS	De AVRO en de TROS mogen hun logo in licentie geven voor de cd-box BBQ Box 2014.	Toegestaan
	AVROTROS	De AVRO en de TROS mogen het eenmalig in de zomer van 2014 te verschijnen Zappsport WK magazine ter gelegenheid van het WK hockey en WK voetbal (doen) uitgeven.	Toegestaan
27 mei	KRO-NCRV	De KRO-NCRV mogen het Man Bijt Hond WK-lied in licentie geven voor audio-exploitatie via on-demand diensten.	Toegestaan
17 juni	BNN-VARA	BNN-VARA mogen het Natuurfilmfestival organiseren.	Toegestaan
		BNN-VARA mogen twee afleveringen van het televisieprogramma Zembla en het televisieprogramma Overspel deel 2 in licentie geven voor verkoop aan het buitenland.	Toegestaan

24 juni	BNN-VARA	BNN-VARA mogen Kinderen voor Kinderen 34: Klaar voor de Start op de markt brengen voor audio-exploitatie via on-demand.	Toegestaan
1 juli	BNN-VARA	BNN-VARA mogen De Wereld Draait Buiten (laten) organiseren.	Toegestaan
8 juli	AVROTROS	AVROTROS mogen de ruimtes in het pand aan het Vondelpark 3 te Amsterdam cultureel en commercieel verhuren.	Toegestaan
	BNN-VARA	BNN-VARA mogen beeldmateriaal bestaande uit een fragment van het televisieprogramma De Lama's in licentie geven voor een nieuwe lesmethode.	Toegestaan
15 juli	VPRO	De VPRO mag fragmenten van diverse oude concertopnames van de VPRO in licentie geven aan Reelin' in the Years Productions LLC voor verkoop aan het buitenland.	Toegestaan
	KRO-NCRV	KRO-NCRV mag een licentie geven voor het inrichten van een Boer Zoekt Vrouw Paviljoen op een landbouwbeurs.	Toegestaan
29 juli	AVROTROS	AVROTROS mag de samenvatting van de registratie van de Canal Parade 2014 in licentie geven aan OUTTV Media B.V..	Toegestaan
	NOS	De NOS mag beeldfragmenten uit het NOS Jeugdjournaal niet in licentie geven aan Uitgeverij Zwijsen voor het online lesprogramma Nieuwe Zaken.	Niet toegestaan
	NOS	De NOS mag geen bestaand AV-materiaal van het NOS Jeugdjournaal in licentie geven aan de CED-groep voor een lesprogramma.	Niet toegestaan
12 augustus	AVROTROS	AVROTROS mag De Tiende van Tijl en Le Sacre du Printemps op de markt (laten) brengen voor audio-exploitatie via on-demand diensten.	Toegestaan
	BNN-VARA	BNN-VARA mag We Are TV een licentie geven voor het gebruik van het BNN-format 'Nu we er toch zijn'.	Toegestaan
19 augustus	VPRO	De VPRO mag 69 vastleggingen van in het verleden uitgezonden televisieprogramma's op dvd's/blu ray-discs, downloads (DTO, DTB) en VOD die voorheen in eigen beheer zijn uitgegeven door een derde op de markt (laten) brengen.	Toegestaan
2 september	AVROTROS	AVROTROS mag serie Ramses in licentie geven voor vertoning in vliegtuigen en op schepen onder Nederlandse vlag en in hotels in Nederland en mag serie Ramses op de markt laten brengen voor video-exploitatie via on demand.	Toegestaan
	EO	De EO mag tussen 1 september 2014 en 31 augustus 2017 de programma's Vrijwillig voor het Vaderland en Jack Boer op de markt (laten) brengen voor video-exploitatie via on-demand.	Toegestaan
	KRO-NCRV	KRO-NCRV mogen een licentie verlenen voor het gebruik van het woord- en beeldmerk van NCRV en SpangaS voor een SpangaS (e-)boek voorlopig getiteld Vuurwerk.	Toegestaan
30 september	BNN-VARA	BNN-VARA mogen een licentie verlenen van het woord- en beeldmerk Kinderen voor Kinderen voor zeven merchandise producten die tijdens de Kinderen voor Kinderen musical WAANZINNIG GEDROOMD worden verkocht.	Toegestaan

7 oktober	BNN-VARA	BNN-VARA mogen Guilty Pleasures in de vorm van streaming op de markt (laten) brengen, net als De Beste Singer Songwriter seizoen 3, Giels Mega Covers en Kinderen voor Kinderen 35.	Toegestaan
	VPRO	De VPRO mag een beeldfragment van het programma Nederland van Boven in licentie geven aan reclamebureau Wenneker voor een tv- en online commercial voor KLM.	Toegestaan
21 oktober	NTR	De NTR mag een licentie verlenen aan het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid voor het organiseren van Top 2000 arrangementen en het vervaardigen van Top 2000 merchandise.	Toegestaan
4 november	VPRO	De VPRO mag de televisieseries "Dwars door Afrika" en "Achter de Bergen van Sotsji" op de markt (laten) brengen op dvd en via on demand.	Toegestaan
11 november	NPO	De NPO mag het (beeld)merk Top 2000 in licentie geven aan de gemeente Hilversum.	Toegestaan
25 november	NPO	De NPO mag een licentie verlenen van het (beeld)merk NPO Radio 5 Nostalgia voor het verzamelalbum 'Het beste van de Evergreen Top 1000' .	Toegestaan
		De NPO mag een licentie verlenen van het (beeld)merk Radio 2 en Top 2000 voor de 3-cd-box en download Top 2000 editie 2014.	Toegestaan
9 december	Omroep MAX	Omroep MAX mag het programma 'Archief van tranen' in licentie geven voor de dvd-box `Oorlog in Indi".	Toegestaan
16 december	BNN-VARA	BNN-VARA mag de formatrechten van de serie "Overspel" en "Vuurzee" aan het buitenland verkopen.	Toegestaan

Regionaal

Datum	Regionale omroep	Nevenactiviteiten	Besluit
11 februari	RTV Noord-Holland	RTV Noord-Holland mag ondersteunende diensten verzorgen voor Amstel Televisie Vijf B.V. (hierna ATV), en uitzendfaciliteiten en ict-middelen beschikbaar stellen aan ATV.	Toegestaan
2 september	TV Gelderland	Omroep Gelderland mag een medewerker van Omroep Gelderland verhuren aan Blue Circle.	Toegestaan
30 september	L1	L1 mag rondleidingen aan groepen aanbieden door het gebouw van L1 te Maastricht.	Toegestaan
16 december	RTV Oost	RTV Oost mag via de vof licenties verlenen voor deelname aan het platform OverUit, maar mag via het platform OverUit geen tickets van derden verkopen.	Deels toegestaan

Lokaal

Datum	Regionale omroep	Nevenactiviteiten	Besluit
2 september	Stichting Publieke Omroep Amsterdam	Stichting Publieke Omroep Amsterdam mag het live-programma Koningsnacht en Koningsdag 2014 in licentie geven aan FOX.	Toegestaan

5.2.12 Programmaquota stellen eisen aan programma-aanbod

De Mediawet stelt eisen aan het programma-aanbod van zowel de commerciële als de (landelijke en regionale) publieke omroepen. Het Commissariaat ziet toe op de naleving van deze eisen door deze te monitoren en hierover te rapporteren.

Deze eisen aan het programma-aanbod, ook wel programmaquota genoemd, beogen:

Een betere toegang voor mensen met een gehoorbeperkingen, door onder andere eisen te stellen aan de ondertiteling van programma's;

- De bevordering van in Europese gemaakte programma's;
- De bevordering van programma's gemaakt door onafhankelijke producenten;
- De bevordering van de Nederlandse of Friese taal.

Programmaquota landelijke publieke omroep

De landelijke publieke omroep rapporteert ons jaarlijks over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties, de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen en oorspronkelijk Nederlandstalige programmaonderdelen voorzien van ondertiteling.

Het Commissariaat heeft vastgesteld dat de landelijke publieke omroep over 2013 wat betreft de onderdelen Europese, onafhankelijke en recente producties en oorspronkelijke Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen op alle programmakanalen geheel voldeed aan de gestelde normen. Op het onderdeel ondertiteling van oorspronkelijk Nederlandstalige producties is geheel aan de norm voldaan bij de drie algemene kanalen NPO 1, 2 en 3 en deels voldaan bij de themakanalen.

Programmaquota commerciële omroep

De commerciële omroepen hebben een tweejaarlijkse verslagplicht. In 2014 hoefden ze geen verslag uit te brengen. In 2015 rapporteren zij over de jaren 2013 en 2014. Gegevens over 2011 en 2012 kunt u terugvinden in het jaarverslag 2013.

Bevordering Europese producties bij Video on Demand

Ook een media-instelling die een commerciële mediadienst op aanvraag (cmoa) verzorgt, dient de vervaardiging van en de toegang tot Europese producties te bevorderen. Dit vanuit de gedachte dat door Europese producties te stimuleren de Europese cultuur en de Europese talen worden beschermd. Daarom volgt het Commissariaat hoeveel Europese producties aan bod komen in het media-aanbod van commerciële mediadiensten op aanvraag. Met deze rapportages wordt bevordering van de toegankelijkheid van Europese producties en pluriformiteit beoogd en zijn niet alleen lineaire diensten verplicht te rapporteren.

Het Commissariaat heeft hiervoor een vragenlijst ontwikkeld en tijdens een bijeenkomst in 2013 met de sector besproken. In 2014 zijn alle geregistreerde cmoa's voor het eerst verzocht de vragenlijst in te vullen. Naast vindbaarheid van en toegankelijkheid tot Europese producties moet ook het aandeel Europese producties worden gerapporteerd. Anders dan voor lineaire diensten is er voor non-lineaire diensten (nog) geen sprake van Europese quota. Wel bestaat een rapportageverplichting, waaraan alle cmoa's in 2014 hebben voldaan. In het jaarverslag over 2015 zullen deze resultaten worden gepubliceerd.

Programmaquota NPO 2013

Programma kanaal	A. Europese producties (≥ 50%)	B. Onafhankelijke Europese producties (≥ 10% Land. Publ. Per kanaal, overig)	C. Recente onafhankelijke Europese producties (% van kolom B) (≥ 33%)	D. Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties (publiek ≥ 50%)	E. Oorspronkelijk Nederlandstalige producties voorzien van ondertiteling. (Algemene televisieprogrammakanalen gezamenlijk ≥95%) (Themakanalen gezamenlijk ≥50%)
Nederland 1	100	37	92	98	100
Nederland 2	98	20	92	90	98
Nederland 3	90	48	68	94	88
Nederland 1, 2, 3 gemiddeld	95	35	78	94	96
NPO 101	100	15	100	86	27
NPO Best	100	36	29	90	45
NPO Cultura	98	17	70	81	40
NPO Doc	89	26	82	74	69
NPO Humor TV	97	29	68	66	56
NPO Nieuws	g.v.	g.v.	g.v.	100	0
NPO Politiek	g.v.	g.v.	g.v.	100	17
NPO Zapp Xtra	90	53	77	100	92
Themakanalen (gemiddeld over alle themakanalen gezamenlijk)	95	30	68	87	39
BVN	100	29	100	100	0

g.v. = geen verplichting

Toelichting op de gehanteerde meetwijze: de NPO houdt per programma bij of deze al dan niet wordt voorzien van ondertiteling voor doven en slechthorenden. Op basis van deze administratie baseert de NPO het ondertitelingspercentage. Het doorzetten van ondertitels gebeurt automatisch. Op de themakanalen vindt geen nadere controle op daadwerkelijk doorzetten van de juiste titels plaats. Op NPO1,2,3 vindt wél een controle op het juiste uitspelen van de ondertiteling plaats. Op het moment dat het fout gaat wordt handmatig ingegrepen. Deze fouten worden momenteel niet meegenomen in de percentage-berekening. De NPO heeft aangegeven de rapportagewijze tegen het licht te houden en te bekijken of het technisch uitvoerbaar is de rapportage op een andere wijze in te richten.

5.3 Handhaving

Voorkomen is beter dan genezen. Voorlichting is daarom een belangrijk middel om op een effectieve en efficiënte manier de Mediawet te handhaven en overtredingen te voorkomen. Dat doen we door media-instellingen tijdig en volledig te informeren over beleid en regels en hierover de dialoog aan te gaan. Zo profiteert het Commissariaat van hun kennis en kunde, kunnen we zorgen voor toezicht op maat én ontstaat er draagvlak voor ons beleid.

Het Commissariaat kiest per zaak, per geval, per aanbieder, de meest geschikte manier om de regels te handhaven: 'toezicht op maat' noemen we dat. Dat kan variëren van een gesprek, een boete of — als uiterste middel — intrekking van zendtijd of een vergunning, onder het adagium: zacht als het kan, hard als het moet. Zo doet het Commissariaat recht aan de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen en -diensten.

Deze aanpak sluit niet uit dat we het naleven van de regels ook eenzijdig kunnen afdwingen. Per 1 januari 2014 is ons handhavingsinstrumentarium uitgebreid met de mogelijkheid om de last onder dwangsom breder toe te passen en met de mogelijkheid bindende aanwijzingen te geven. Dit breder gesorteerde instrumentarium draagt bij aan onze effectiviteit.

Sanctiebeschikkingen

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Boete
11-feb	BV Infothuis BV	De bij besluit van 14 juni 2011 aan InfoThuis verleende toestemming voor het als commerciële media-instelling verzorgen van een televisieomroep met de naam "Regio TV InfoThuis" wordt ingetrokken omdat InfoThuis in gebreke blijft met het voldoen van de toezichtskosten over de jaren 2011 en 2012.	Intrekking toestemming
29-jul	KPN B.V.	Aan KPN B.V. wordt een last onder dwangsom opgelegd ten einde voortduring van overtreding van de Mediawet 2008 - te weten het niet doorgeven van televisieprogrammakanaal Ketnet/Op12 en het niet doorgeven van de vijf radioprogrammakanalen van de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst - te voorkomen. KPN dient deze last uiterlijk 1 oktober 2014 te hebben uitgevoerd.	KPN geeft sinds 1 oktober 2014 alle verplichte programmakanalen door
05-sep	OHM	Het Commissariaat geeft Stichting OHM een aanwijzing met de opdracht om de leden van de raad van toezicht te vervangen.	Aanwijzing
07-okt	M7 Group S.A.	Het Commissariaat wijst de ontheffingsverzoeken van M7 Group S.A. betreffende de doorgifteplicht van de televisie- en radioprogrammakanalen van de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst af. Aan M7 Group S.A. wordt een last onder dwangsom opgelegd teneinde voortduring van overtreding van de Mediawet 2008 te voorkomen. M7 Group S.A. dient deze last uiterlijk 4 november 2014 te hebben uitgevoerd.	M7 Group S.A. geeft sinds 4 november 2014 alle verplichte programmakanalen door
18-nov	Disney XD	Het Commissariaat voor de Media heeft TV10 B.V. **een boete van € 160.000 opgelegd voor het** overschrijden van de maximum reclamezendtijd op het programmakanaal Disney XD.	€ 160.000
16-dec	NOS	Aan NOS wordt een last onder dwangsom opgelegd ten einde voortduring van overtreding van de Mediawet 2008 te voorkomen. Het Commissariaat legt de NOS een last onder dwangsom op om voortduring van de overtreding van de Mediawet - waarbij de NOS afspraken heeft gemaakt met EMM waarmee de betaalzender Fox Sports wordt gepromoot - te beëindigen. De NOS dient de afspraken ongedaan te maken en mag ook overigens geen platform bieden aan Fox Sports. De NOS dient de last voor 18 maart 2015 te hebben uitgevoerd.	Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit.

16-dec	Stichting OHM	Het Commissariaat legt de Stichting Organisatie voor Hindoe Media een last onder dwangsom op. De last wordt opgelegd om verdere overtreding van de bepalingen uit de Mediawet 2008 over deskundig en onafhankelijk toezicht, deugdelijke administratieve organisatie en deugdelijke bedrijfsprocessen te voorkomen.	Er geldt een dwangsom van € 1.000,- per dag met een maximum van € 50.000,-
-	Aanbieder van commerciële mediadiensten op aanvraag	Het Commissariaat voor de Media heeft een boete opgelegd voor het niet deugdelijk afschermen van mogelijk ernstig schadelijke content	Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit. Zolang de procedure loopt, brengen we geen verdere details over deze zaak naar buiten.

Handhavingsverzoeken

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
29-apr	Stichting RTV Zeewolde	Het verzoek van Stichting Zeewolde FM om bestuursrechtelijke handhaving is afgewezen. Het Commissariaat overweegt daarbij wel dat, indien RTV Zeewolde niet binnen drie maanden na verzending van dit besluit een aanvang heeft gemaakt met het verzorgen en verspreiden van media-aanbod via kabel en/of ether, hij zijn voornemen kenbaar zal maken om gebruik te maken van zijn bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.68 van de Mediawet.	Afgewezen
16-sep	RadioCorp B.V.	Het Commissariaat ziet geen aanleiding om handhavend op te treden jegens Q-Music en Bartelet en wijst het handhavingsverzoek van RadioCorp en Ad Venture Radio af.	Afgewezen

Bestuurlijke rechtsoordelen

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
06-mei	Q-Music Nederland B.V.	Bestuurlijk rechtsoordeel van het Commissariaat voor de Media betreffende de toepassing van artikel 6.24 van de Mediawet 2008, in samenhang gelezen met artikel 22 van het Mediabesluit 2008 op de voorgenomen samenwerking tussen Q-Music Nederland B.V. en Bartelet Holding Maastricht B.V.	Het Commissariaat stelt vast dat de voorgenomen samenwerking tussen Bartelet en Q-Music Nederland niet leidt tot een dusdanige verbondenheid tussen Q-Music Nederland en Radio Limburg dat beide instellingen voor de toepassing van artikel 6:24 van de Mediawet als één instelling moeten worden aangemerkt. Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit.

Beslissingen op bezwaar – publieke media-instellingen

Datum	Publieke omroep	Onderwerp	Besluit
07-jan	Stichting RTV Noord Holland	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van RTV Noord-Holland gericht tegen het besluit van 2 januari 2014 ongegrond. Het besluit van 2 januari 2014 blijft gehandhaafd, met dien verstande dat de motivering wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
14-jan	Bredase Radio en Televisie Stichting	Het Commissariaat voor de Media verklaart de bezwaren van de Bredase Radio en Televisie Stichting tegen zijn besluit van 16 april 2013 ongegrond en handhaaft zijn besluit, waarbij de Stichting BredaNu is aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Breda.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
14-jan	RTV Lorelei	De bezwaren van RTV Lorelei tegen het besluit van 11 juni 2013, waarbij de aanwijzingsaanvraag van RTV Lorelei is afgewezen en Holland Centraal is aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Leiden, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude, worden ongegrond verklaard. Het besluit van 11 juni 2013 blijft gehandhaafd, met aanvulling van de motivering.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
18-feb	Stichting de Kempen in Beeld	Het Commissariaat voor de Media verklaart de bezwaren van de Stichting De Kempen in Beeld tegen zijn besluit van 15 oktober 2013 ongegrond en handhaaft zijn besluit, waarbij de Stichting Streekomroep De Kempen is aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Eersel, Reusel-De Mierden en Bladel.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
09-dec	NOS	Besluit op het bezwaar van de NOS tegen het besluit van het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) van 29 juli 2014 waarin het de NOS geen toestemming verleent voor de nevenactiviteit "Het beschikbaar stellen van bestaand NOS Jeugdjournaal AV-materiaal aan de CED-groep ten behoeve van een lesprogramma" in cluster 4.	Het besluit wordt gegrond verklaard.
09-dec	NOS	Besluit op het bezwaar van de NOS tegen het besluit van het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) van 29 juli 2014 waarin het de NOS geen toestemming heeft verleend voor de nevenactiviteit "Het in licentie geven van beeldfragmenten uit het NOS Jeugdjournaal aan Uitgeverij Zwijsen ten behoeve van het online lesprogramma Nieuwe Zaken" in cluster 4.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.

Beslissingen op bezwaar – commerciële media-instellingen

Datum	Commerciële omroep	Onderwerp	Besluit
08-jul	Brava 3D B.V.	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van Brava3D B.V. gericht tegen het bestreden besluit kennelijk niet-ontvankelijk wegens niet-verschoonbare termijnoverschrijding bij het indienen daarvan. Het besluit van 13 december 2013 waarbij het bedrag aan toezichtskosten dat Brava3D B.V. als commerciële media-instelling voor het jaar 2013 is verschuldigd, is vastgesteld op € 6.700,- blijft gehandhaafd.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard
08-jul	RadioCorp B.V.	Het Commissariaat voor de Media verklaart de bezwaren van RadioCorp, NDC en OMG, tegen de afwijzing van het verzoek om bestuursrechtelijke handhaving van RadioCorp B.V. jegens NDC Radio B.V., Oostelijke Media Groep B.V., Telecom Vision International B.V., Rebecca Beheer B.V. en Radio Limburg 97FM B.V., ongegrond. Het besluit van 26 november 2013 blijft gehandhaafd, met dien verstande dat de motivering wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
15-jul	AVB Consultancy	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van AVB Consultancy gericht tegen het bestreden besluit kennelijk niet-ontvankelijk wegens niet-verschoonbare termijnoverschrijding bij het indienen daarvan. Het besluit van 4 maart 2014 waarbij het bedrag aan toezichtskosten dat AVB Consultancy als commerciële media-instelling voor het jaar 2013 is verschuldigd, is vastgesteld op € 1.200,- blijft gehandhaafd.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard
29-jul	KPN	Het Commissariaat verklaart het bezwaar van KPN B.V. tegen zijn besluit van 15 april 2014 ongegrond. Het Commissariaat gunt KPN B.V. een termijn tot 1 oktober 2014 om de samenstelling van het digitale standaardprogrammapakket van Digitenne in overeenstemming te brengen met de doorgifteverplichtingen, te weten het doorgeven van drie televisieprogrammakanalen en vijf radioprogrammakanalen van de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
29-jul	KPN	Het Commissariaat verklaart het bezwaar van KPN B.V. tegen zijn gedeeltelijke afwijzing van het verzoek van KPN B.V. om ontheffing van de doorgifteverplichting van televisie- en radioprogrammakanalen van de lokale publieke mediadienst ongegrond. Het primaire besluit van 15 april 2014 blijft gehandhaafd, met dien verstande dat de motivering wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
29-jul	Quality RTV B.V.	Het Commissariaat verklaart het bezwaarschrift van Quality RTV tegen de vaststelling van de toezichtskosten 2013 ongegrond. Het Commissariaat handhaaft het bestreden besluit waarbij het bedrag aan toezichtskosten dat Quality RTV als commerciële media-instelling voor het jaar 2013 is verschuldigd, is vastgesteld op € 1.200,00, met dien verstande dat de motivering op bovenstaande wijze wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
12-aug	Emons Media	Het Commissariaat voor de Media verklaart het	Het bezwaar

	Holding B.V.	bezwaarschrift van Emons c.s. tegen de beslissing van 17 maart 2009 kennelijk niet-ontvankelijk, omdat er geen sprake is van een besluit als bedoeld in artikel 1:3 van de Awb. Het bezwaarschrift van Emons c.s. tegen de besluiten van 14 juni en 9 augustus 2011 wordt door het Commissariaat kennelijk niet-ontvankelijk verklaard wegens niet-verschoonbare termijnoverschrijding bij het indienen daarvan.	wordt niet-ontvankelijk verklaard
12-aug	Commerciële Radio Exploitatie Ltd.	Het Commissariaat verklaart het bezwaarschrift van de Commerciële Radio Exploitatie tegen het vaststellen van de toezichtskosten 2013 ongegrond. Het Commissariaat handhaaft het bestreden besluit waarbij het bedrag aan toezichtskosten dat de Commerciële Radio Exploitatie als commerciële media-instelling voor het jaar 2013 is verschuldigd, is vastgesteld op € 2.400,00, met dien verstande dat de motivering met bovenstaande overwegingen wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
26-aug	Regionaal Televisie Netwerk Limburg B.V.	Het Commissariaat verklaart het bezwaarschrift van RTNL tegen het vaststellen van de toezichtskosten 2013 ongegrond. Het Commissariaat handhaaft het bestreden besluit waarbij het bedrag aan toezichtskosten dat RTNL als commerciële media-instelling voor het jaar 2013 is verschuldigd, is vastgesteld op 3.600,00, met dien verstande dat de motivering met bovenstaande overwegingen wordt aangevuld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard

Overige besluiten

Datum	Omroep	Onderwerp
29-jul	Stichting Organisatie voor de Hindoe Media	Waarschuwing wegens niet-tijdig aanleveren jaarrekening 2013

Rechterlijke uitspraken

Datum	Omroep	Onderwerp	Besluit
26-mrt	Omroep Eijsden-Margraten	De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de juistheid van het beleid van het Commissariaat voor de Media bevestigd. De Raad heeft het Commissariaat in de zaak over de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling voor de gemeente Eijsden-Margraten op alle punten gelijk gegeven.	Het beroep wordt ongegrond verklaard
18-jun	Verzoeker	De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 18 juni in het hoger beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit door het Commissariaat voor de Media, het beroep ongegrond verklaard.	Het beroep wordt ongegrond verklaard
09-jul	TROS	De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 9 juli 2014 uitspraak gedaan over twee boetes van € 60.000 die het Commissariaat voor de Media aan de TROS had opgelegd voor het uitzenden van het kindertelevisieprogramma "Het Sprookjesboomfeest". Met de uitzending van het programma was het verbod op dienstbaarheid aan het maken van winst door derden ten gunste van de Efteling overtreden. Daarnaast leverde de vermelding "Sprookjesboom" en "Sprookjesboomfeest" in het programma verboden reclame op. Volgens de TROS is met het opleggen van deze boetes het ne bis in idem-beginsel geschonden, omdat het Commissariaat aan beide overtredingen hetzelfde feitencomplex ten grondslag heeft gelegd. De Afdeling oordeelt dat het opleggen van twee boetes voor hetzelfde feit niet in strijd is met het ne bis in idem-beginsel in situaties waarin één gedraging meerdere overtredingen oplevert, die ook afzonderlijk hadden kunnen worden gepleegd en die verschillende belangen schenden. Aangezien het reclameverbod en het dienstbaarheidsverbod wezenlijk andere belangen beogen te beschermen, was het Commissariaat bevoegd om twee boetes op te leggen voor dezelfde gedraging.	Geen schending ne bis in idem bij bescherming verschillende belangen

5.3.1 Dwangsom NOS voor overtreden non-commercialiteitsbeginselen

Het Commissariaat heeft de NOS een last onder dwangsom opgelegd. De NOS had zich bij de aankoop van de uitzendrechten van de Eredivisiesamenvattingen en de uitzendingen rondom de Eredivisie niet gehouden aan de regels die de non-commercialiteit van de publieke omroep moeten waarborgen .

Dit past bij de opdracht van het Commissariaat om de non-commercialiteit van de publieke omroep te bewaken en een gelijk speelveld tussen vergelijkbare media-instellingen zoveel mogelijk te waarborgen.

NOS dienstbaar aan commerciële belangen EMM

EMM is de eigenaar van de uitzendrechten van de voetbalwedstrijden in de Eredivisie. De NOS en SBS hadden allebei geboden op de uitzendrechten van de samenvattingen. Omdat SBS vermoedde dat de NOS zich met het bod dienstbaar had gemaakt aan de commerciële belangen van EMM diende zij een handhavingsverzoek in bij het Commissariaat.

Na een uitgebreid en zorgvuldig onderzoek kwam het Commissariaat tot een eerste conclusie dat de NOS EMM commerciële elementen had geboden die op grond van de Mediawet 2008 niet zijn toegestaan. Daarmee maakte de NOS zich dienstbaar aan de commerciële belangen van EMM. Het Commissariaat heeft de NOS vervolgens een last onder dwangsom opgelegd. Het onderzoek zal in 2015 worden voortgezet.

Commissariaat waarborgt gelijk speelveld

Anders dan publieke omroepen worden commerciële omroepen niet met overheidsgeld betaald. Juist daarom is het voor commerciële omroepen van groot belang dat zij bij een onafhankelijke toezichthouder terecht kunnen wanneer zij vermoeden dat een publieke omroep zich dienstbaar maakt aan de commerciële belangen van een derde of op een andere manier de non-commercialiteit van het publieke bestel in het gedrang komt.

5.3.2 Reclamezendtijdovertreding Disney XD

Als onafhankelijk toezichthouder ziet het Commissariaat erop toe dat aanbieders het maximum aan reclamezendtijd (van maximaal 12 minuten per uur) respecteren.

In dit verband heeft het Commissariaat aan TV10 B.V. **een boete opgelegd van € 160.000** voor het overschrijden van de maximum reclamezendtijd op programmakanaal Disney XD. Omdat de overtreding werd begaan tijdens kinderprogrammering, legden we een boete op uit de hoogste categorie. Wel hielden we er rekening mee dat Disney al enige voorzorgsmaatregelen had getroffen om overtredingen te voorkomen en dat ze die achteraf nog met aanvullende maatregelen heeft uitgebreid.

Direct na ontvangst van het sanctievoornemen is TV10 B.V. in gesprek gegaan met het Commissariaat om herhaling van een dergelijke overtreding in de toekomst te voorkomen.

Bekijk het besluit

5.3.3 Ondeugdelijke interne organisatie Stichting OHM

Het Commissariaat houdt op een onafhankelijke manier toezicht op de rechtmatige besteding van publiek geld voor het verzorgen van media-aanbod. Niet alleen achteraf aan de hand van de jaarrekening, maar ook door toezicht op het proces dat voorafgaat aan het opstellen van de jaarrekening. De verantwoording van publiek geld vereist onder meer een transparante administratie en deugdelijke interne organisatie. Zo kan het Commissariaat als dat nodig is tijdig ingrijpen in plaats van beoordeling achteraf. Als blijkt dat de interne organisatie niet op orde is of dat publiek geld niet rechtmatig is besteed, kan het Commissariaat optreden met een last onder dwangsom, een aanwijzing of een boete.

Aanwijzing vervanging leden Raad van Toezicht

Naar aanleiding van een bedrijfsbezoek eind 2012 oordeelde het Commissariaat in 2013 dat de Stichting Organisatie voor Hinoe Media (OHM) geen deugdelijke administratieve organisatie had. Door gebrekkige registratie van goederen, diensten en kosten viel de rechtmatigheid van de bestedingen niet met zekerheid vast te stellen.

Tijdens de sanctieprocedure in 2013 had Stichting OHM verbetermaatregelen toegezegd, maar het Commissariaat constateerde bij een controle in 2014 dat deze maatregelen onvoldoende waren gerealiseerd en niet effectief waren. De administratie was nog steeds niet transparant genoeg. Ook had Stichting OHM geen goed functionerende interne organisatie. De Raad van Toezicht had onvoldoende toegezien op de invoering en de effectiviteit van de toegezegde verbetermaatregelen. Het Commissariaat heeft Stichting OHM daarom een aanwijzing gegeven tot het vervangen van de leden van de Raad van Toezicht.

Stichting OHM heeft niet tijdig aan deze aanwijzing voldaan. Daarom heeft het Commissariaat Stichting OHM met een last onder dwangsom opgedragen spoedig haar interne organisatie op orde te brengen en een deskundige en onafhankelijke Raad van Toezicht te benoemen.

5.3.4 Commissariaat komt in actie voor doorgifte Vlaamse publieke zenders

Het Commissariaat ziet erop toe dat er een gelijk speelveld bestaat voor alle pakketaanbieders, zodat iedereen toegang heeft tot een gevarieerd radio- en televisieaanbod. Daarom houdt het Commissariaat actief toezicht op de naleving van de doorgifteplicht voor pakketaanbieders. Pakketaanbieders moeten een bepaald aantal radio- en tv-zenders ongewijzigd en gelijktijdig doorgeven aan hun abonnees. Bijvoorbeeld NPO1, NPO2 en NPO3 en de landelijke Vlaamse publieke tv-zenders. Met de nieuwe doorgifteplicht zijn de programmaraden vervallen. Als een pakketaanbieder zich niet aan de doorgifteplicht houdt, kan het Commissariaat handhavend optreden door een boete of een last onder dwangsom op te leggen.

Last onder dwangsom voor KPN en M7

Gelijktijdig met de modernisering van de doorgifteplicht is het handhavingsinstrumentarium van het Commissariaat uitgebreid. Bij overtredingen van de doorgifteplicht kunnen we nu ook een last onder dwangsom opleggen. Dit hebben we in 2014 twee keer gedaan, omdat KPN en M7 niet voldeden aan de doorgifteplicht van de Vlaamse publieke zenders. We kozen voor een last onder dwangsom in plaats van een boete, om te zorgen dat de partijen zo snel mogelijk de verplichte zenders zouden doorgeven. KPN en M7 hebben binnen de gestelde twee maanden aan hun verplichtingen voldaan: de Vlaamse landelijke publieke zenders zitten nu in de standaardpakketten van Digitenne en Canal Digitaal.

5.3.5 Boete wegens niet afschermen ernstig schadelijke content

Bescherming van minderjarigen tegen ernstig schadelijk aanbod is een belangrijk aandachtspunt van het Commissariaat. Ook aanbieders van commerciële mediadiensten op aanvraag die hun diensten online aanbieden, moeten bij het inrichten van hun videodiensten rekening houden met de mogelijkheid dat minderjarigen naar hun programma's kijken. Daarom moeten zij als zij mogelijk ernstig schadelijke beelden aanbieden passende maatregelen nemen om dit te voorkomen.

Video's ernstig schadelijke content vrij toegankelijk

In 2014 stuitte het Commissariaat op twee websites die media-aanbod bevatten die vrij toegankelijk was, zonder enige (technische) afscherming. Omdat de content schadelijk leek te zijn voor personen jonger dan zestien jaar, hebben we deze sites voorgelegd aan de Adviescommissie Ernstige Schade, die dit bevestigde. Zo stelden we vast dat deze aanbieder handelde in strijd met artikel 4.6 van de Mediawet 2008, waarvoor we een boete hebben opgelegd. Tegen deze boete heeft de aanbieder bezwaar ingediend.

5.3.6 Uitspraak RvS inzake Sprookjesboomfeest bevestigt beleid

Het beschermen van kwetsbare groepen, waaronder kinderen, is een belangrijke prioriteit van het Commissariaat. De publieke omroep moet een veilige haven zijn voor kinderen. Reclame hoort thuis in de reclameblokken; een omroep mag zich niet dienstbaar maken aan de commerciële belangen van een derde partij. Tegen overtredingen treedt het Commissariaat streng op.

Boetes TROS voor Het Sprookjesboomfeest

De TROS kreeg in 2011 een boete van € 120.000, omdat in het kinderprogramma *Het Sprookjesboomfeest* reclame werd getoond en omdat de TROS zich dienstbaar had gemaakt aan het maken van winst door De Efteling. De TROS ging in bezwaar en beroep tegen deze sanctie en heeft de kwestie uiteindelijk in hoger beroep voorgelegd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze deed op 9 juli 2014 uitspraak.

Uitspraak hoogste bestuursrechter

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde dat het Commissariaat de TROS terecht twee boetes heeft opgelegd voor Het Sprookjesboomfeest. De TROS had zich door het uitzenden van het kinderprogramma inderdaad dienstbaar gemaakt aan de commerciële belangen van De Efteling. Bovendien overtrad de TROS met het programma het reclameverbod in de Mediawet 2008. Wel vond de rechter de opgelegde boetes te hoog.

De uitspraak bevestigt de zorgplicht van publieke omroepen om dienstbaarheid te voorkomen en de zware verantwoordelijkheid die op hen rust als het gaat om de handhaving van het niet-commerciële karakter van het publieke bestel. De TROS had nader onderzoek moeten verrichten naar mogelijke commerciële exploitatie van het merk "Sprookjesboom". De uitspraak bevestigt ook dat de bewijslastverdeling in het geval van vermoedens van overtreding van het dienstbaarheidsverbod overeind blijft. Het Commissariaat heeft aan de op hem rustende bewijslast voldaan, indien het ten minste een gegrond vermoeden kan hebben dat de desbetreffende omroep zich dienstbaar heeft gemaakt aan het maken van winst door een derde.

5.3.7 Regiogerichtheid niet-landelijke commerciële radio

Om bij te dragen aan een gelijk speelveld voor commerciële radio-omroepen en aan de pluriformiteit van het media-aanbod , stelt het Commissariaat vast of het progamma van een niet-landelijke commerciële radio-omroep voldoende regiogericht is. Het programma van niet-landelijke commerciële radio-omroepen met een FM-frequentie moet tussen 07.00 en 19.00 uur voor minimaal 10% zijn gericht op luisteraars in het gebied waarin die radiozender kan worden ontvangen. Zo blijven landelijke en niet-landelijke commerciële radiozenders duidelijk gescheiden. Ook voorkomen we zo dat landelijke commerciële radio-omroepen de regionale en lokale omroepen opkopen en die frequenties gebruiken voor radioprogramma's die zich niet op het verzorgingsgebied richten.

Om te bepalen wat het verzorgingsgebied is van zo'n niet-landelijke commerciële radio-omroep, kijkt het Commissariaat niet alleen naar het analoge bereik, maar ook naar dat van de digitale frequentie. Op 1 januari 2014 is een wijziging van de ministeriële regeling in werking getreden die verduidelijkt dat voor de berekening van het percentage regiogerichtheid, programma's die zijn gericht op het gebied dat met de bijbehorende digitale frequentie wordt bestreken, ook als regiogericht worden beschouwd. Dit gebied is vele malen groter dan het gebied dat met de analoge frequentie wordt bereikt: ruwweg beslaat dat een vijfde deel van Nederland. In 2017 moeten de niet-landelijke commerciële radio-omroepen met hun programma's in ieder geval 80% van de bevolking van die gebieden bereiken.

Handhavingsverzoek RadioCorp

In 2013 diende de landelijke commerciële radio-omroep RadioCorp een handhavingverzoek in bij het Commissariaat: is het programma van de radio-omroepen die RadioNL uitzenden wel voldoende regiogericht? Het Commissariaat oordeelde van wel en wees het verzoek af. Het bezwaar daartegen van RadioCorp, NDC en OMG werd ongegrond verklaard, waarna zij in beroep gingen. Deze beroepsprocedure loopt nog en is afwachting van een uitspraak.